Resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central 2006-2009

Departament d'Economia i Coneixement
Generalitat de Catalunya

Març de 2012

SUMARI

0. Introducció

1. Delimitació de l'estudi

1.1. Àmbit temporal
1.2. Enfocament
1.3. Àmbit institucional
1.4. Marc pressupostari
1.5. Dades
1.6. Operacions considerades
1.7. Tractament del dèficit o superàvit del sector públic central

2. Imputació territorial dels ingressos

2.1. Els ingressos del subsector Estat
2.2. Els ingressos dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics
2.3. Els ingressos de la Seguretat Social i els seus organismes
2.4. Els ingressos de les empreses públiques
2.5. Els ingressos del sector públic central a Catalunya

3. Imputació territorial de les despeses

3.1. Les despeses del subsector Estat
3.2. Les despeses dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics
3.3. Les despeses de la Seguretat Social i els seus organismes
3.4. Les despeses de les empreses públiques
3.5. Les despeses del sector públic central a Catalunya

4. Resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central 2006-2009

5. Evolució de la balança fiscal de Catalunya 1986-2009

5.1. El saldo fiscal de Catalunya
5.2. El saldo fiscal de Catalunya per habitant
5.3. Participació de Catalunya en els ingressos i despeses del sector públic central

6. El saldo fiscal i el cicle econòmic

Bibliografia

0. INTRODUCCIÓ

La Moció 4/IX del Parlament de Catalunya (9 de març de 2011), sobre el nou model de finançament basat en el concert econòmic, estableix en el punt b) el següent:

> El Parlament de Catalunya insta el Govern a:
> b) Actualitzar les balances fiscals d'acord amb la voluntat expressada en la Comissió Mixta de Valoracions Estat-Generalitat del 2 de desembre de 2004 i donar continuïtat als treballs i al mètode del grup de treball per a l'actualització de la balança fiscal de Catalunya del gener de 2005 i del juliol de 2008.

En compliment d'aquest mandat parlamentari, s'ha procedit a actualitzar la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central per als anys 2006-2009 seguint la *Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 2002-2005*[1]. Amb aquesta actualització es podrà disposar d'una sèrie de més de vint anys, atès que la Generalitat promou estimacions de la balança fiscal de Catalunya des de l'any 1986[2].

Va ser el conseller d'Economia i Finances, a instàncies del Govern de la Generalitat, qui va formar el Grup de treball l'any 2004. La decisió es va prendre en el marc de la reunió de la part catalana de la Comissió Mixta de Valoracions Administració de l'Estat–Generalitat de Catalunya. Van formar d'aquest grup els aleshores membres de la Comissió Mixta: Núria Bosch (coordinadora), Joan F. Corona, Joan Carles Costas, Guillem López, Eduard Rius, Ramon Tremosa, Matias Vives i Antoni Zabalza. A més, es van nomenar una sèrie de persones com a assessores externes perquè formessin part del mateix grup: Joan Ramon Rovira, Xavier Sala-i-Martín, Joaquim Solé Vilanova, Maite Vilalta i Marta Espasa.

La metodologia emprada en aquesta actualització de les balances fiscals és la que va establir aquest grup d'experts l'any 2005; a més, també inclou els avenços que el mateix grup va introduir l'any 2008 tant pel que fa a la disposició d'informació com a alguns aspectes metodològics.

El càlcul de les balances s'ha fet, com en altres ocasions[3], des de la Subdirecció de Finançament Autonòmic del Departament d'Economia i Coneixement. S'ha comptat amb la col·laboració de Núria Bosch i Marta Espasa per verificar l'aplicació correcta dels criteris d'imputació, definits a la metodologia del grup d'experts, a les noves dades.

Finalment, cal recordar que el Govern de l'Estat té un mandat del Congrés dels Diputats per actualitzar les balances fiscals ajustades pel cicle econòmic del 2009 amb

---

[1] Vegeu la monografia número 10 del Departament d'Economia i Coneixement.

[2] Colldeforns M. (1991) estima la balança fiscal per al període 1986-88, Martínez (1997) l'actualitza per als anys 1989-94; López i Martínez (2000) realitzen una estimació per al període 1995-98 i el grup de treball designat per la part catalana de la Comissió Mixta de Valoracions va presentar el 2005 la balança per al període 1999-2001 i al 2008 per al període 2002-2005.

[3] Es va participar en les actualitzacions de les balances fiscals per als períodes 1989-1994 i 1995-1998, i es van calcular íntegrament per al període 1999-2001. També es va col·laborar en l'última actualització, corresponent al període 2002-2005, realitzada per Marta Espasa i Marta Curto.

encàrrec a l'Institut d'Estudis Fiscals. La moció aprovada el 29 de març de 2011 instava el Govern a publicar els resultats quatre mesos després de la liquidació del model de finançament; aquesta liquidació va tenir lloc el juliol de 2011. Fins a aquest moment, no hi hagut cap estudi publicat sobre aquest tema.

1. Delimitació de l'estudi

L'acció del sector públic central origina fluxos fiscals entre regions en la mesura que els impostos i les despeses públiques es distribueixen territorialment. Les balances fiscals mesuren l'efecte redistributiu entre territoris de la política fiscal que fa el Govern central.

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència que hi ha entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos detrets de Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central. És a dir, és la diferència entre els im postos i altres ingressos aportats des de Catalunya al sector públic central i les despeses que aquest mateix sector públic destina a Catalunya.

Quan en un territori els recursos detrets superen les despeses que aflueixen als seus ciutadans, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu; és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal) i, en el cas contrari, existeix un superàvit fiscal.

1.1. Àmbit temporal

La darrera publicació de les balances fiscals de Catalunya data del 2008, i fa referència al període 2002-2005. El present estudi actualitza els resultats per al període 2006-2009. La liquidació del model de finançament de les comunitats autònomes de règim comú no finalitza fins dos anys després de l'any natural. Per tant, no disposem de dades posteriors al 2009.

Durant el període 2006-2008 encara estava vigent el model de finançament anterior. El càlcul de les balances per a aquests tres anys segueix el mateix patró que per als anys 2002-2005.

Per al 2009 cal fer un petit ajust que permeti incorporar tots els elements del nou model de finançament de les comunitats autònomes de règim comú que, tot i que va ser aprovat a final d'any, té vigència per a l'any sencer[4]. Així, el càlcul de la balança per al 2009 inclou la bestreta de tresoreria extrapresupostària feta per l'Administració central a les comunitats autònomes en concepte dels recursos addicionals aportats al sistema de finançament autonòmic[5].

[4] El model de finançament actual va ser aprovat el 18 de desembre del 2009 (Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries) i acceptat per la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat el 22 de desembre del 2009.

[5] Òbviament, per evitar duplicitats en el càlcul de la balança fiscal de l'any en què aquesta quantia es comptabilitzi pressupostàriament, no s'ha d'imputar.

1.2. Enfocament

El grup d'experts per al càlcul de la balança fiscal de Catalunya va acordar fer servir les dues aproximacions metodològiques estàndards: la del flux monetari i la del flux del benefici.

La utilització d'un enfocament o altre depèn de l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari intenta mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament del flux del benefici intenta calcular com s'incrementa el grau de benestar dels individus residents en un territori davant l'actuació del sector públic.

Es tracta de dos enfocaments vàlids, que es fonamenten en criteris sòlids, però que cadascun explica efectes econòmics diferents; no són substitutius, sinó complementaris. Així, el criteri del flux monetari és més correcte per analitzar la influència que té l'acció del sector públic sobre el creixement econòmic d'un territori; en canvi, el criteri del flux del benefici és més adient per analitzar l'acció del sector públic en termes redistributius i d'equitat.

La metodologia del flux del benefici és perfectament raonable, però la seva materialització empírica és sovint complicada per l'existència d'una multiplicitat d'aproximacions i imputacions, que tot i que poden ser vàlides, fan que el resultat final sigui molt més sensible a petits canvis en aquestes imputacions.

Per aquesta raó, el grup d'experts va creure que s'ha de posar més èmfasi en les mesures basades en el flux monetari[6]. Aquesta metodologia també té la necessitat d'adoptar aproximacions i imputacions, però la naturalesa més concreta del conceptes de pagament permet avaluar empíricament les balances fiscals territorials de forma més robusta i atribuir als resultats un significat més sòlid que en el cas anterior.

A més, com que el mètode del flux monetari mesura l'impacte que la política fiscal del Govern central té sobre la situació macroeconòmica d'un territori, en èpoques de crisi econòmica i taxes d'atur elevades, el saldo estimat amb aquest mètode pren encara més rellevància.

1.3. Àmbit institucional

També d'acord amb la metodologia acordada pel grup d'experts, l'àmbit institucional considerat comprèn l'Estat, els organismes autònoms, les agències estatals i altres organismes públics, la Seguretat Social[7], les empreses públiques que formen part del

[6] Grup de treball per a l'actualització de la balança fiscal de Catalunya (2005)

[7] Per poder oferir una estimació específica de la balança fiscal de la Seguretat Social, els organismes autònoms que gestionen prestacions socials i que es financen, principalment, mitjançant cotitzacions socials obligatòries –Servei Públic d'Ocupació estatal (SPO) (abans INEM i, per tant, inclou les prestacions d'atur), el fons de garantia salarial (FOGASA)– i les mútues de funcionaris –ISFAS, MUGEJU i MUFACE– s'han integrat en la Seguretat Social. Això ha

sector Administració central en termes del sistema europeu de comptes (SEC) i altres empreses públiques que contribueixen a incrementar significativament l'estoc de capital públic[8].

1.4. Marc pressupostari

El marc pressupostari utilitzat és el de la comptabilitat pública, ja que permet fer unes estimacions molt més precises a l'hora d'imputar la despesa pública que no pas la comptabilitat nacional, pel detall de les classificacions econòmica, funcional i orgànica del pressupost de despeses que ofereix. La comptabilitat pública es basa en dades de la liquidació del pressupost i, per tant, ofereix informació sobre els drets reconeguts i els ingressos recaptats, en el cas dels ingressos, i sobre les obligacions reconegudes i els pagaments efectuats, en el cas de la despesa. Quan s'analitza un any concret hi pot haver petites diferències entre la utilització del criteri de meritació i el de caixa. A la metodologia es tria com a opció considerar el criteri de meritació i, per tant, considerar els drets reconeguts i les obligacions reconegudes.

1.5. Dades

Per a la present actualització de la balança fiscal s'ha disposat de les mateixes fonts d'informació que per a la darrera actualització: les liquidacions dels pressupostos de l'Estat, dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics i del sistema de la Seguretat Social. En el cas de l'Estat també s'ha disposat de les dades del sistema d'informació comptable i pressupostària (SICOP) que elabora la Intervenció General de l'Administració de l'Estat (IGAE); en aquest sistema, hi ha la territorialització dels diferents programes de despesa que executen les diferents seccions pressupostàries. De manera complementària, s'ha hagut d'utilitzar informació procedent d'altres publicacions emeses per diferents ens públics (informes, anuaris estadístics, memòries, butlletins, etc.). En el cas de les empreses públiques considerades, també es disposa només de la mateixa informació que a l'anterior balança: els ingressos d'explotació de les empreses públiques AENA i Ports de l'Estat i les dades d'inversió real executada de pràcticament la totalitat de les empreses públiques considerades.

---

implicat que s'hagi hagut de fer tota una sèrie d'ajustos tant en el subsector organismes autònoms com en el de la Seguretat Social.

[8] En consonància amb l'informe de 27 de setembre de 2006 del grup de treball sobre metodologia de càlcul de les balances fiscals del Ministeri d'Economia i Hisenda, que engloba dins de l'àmbit institucional d'aplicació de la metodologia el sector Administració central del SEC, així com les empreses públiques que no formen part d'aquest sector, però que contribueixen a incrementar significativament l'estoc de capital públic. A tall d'exemple, l'informe esmenta que si s'utilitza la informació corresponent als pressupostos generals de l'Estat per al 2004, les empreses que compleixen el criteri de contribuir a incrementar significativament l'estoc de capital públic i de no estar incloses en el sector Administració central del SEC són: ADIF, la Societat Estatal de Gestió Immobiliària del Patrimoni, les societats d'aigües dependents del Ministeri de Medi Ambient, AENA i Ports de l'Estat.

1.6. Operacions considerades

A partir de la liquidació pressupostària es determinen quins són els ingressos i les despeses que s'imputaran territorialment (operacions considerades). Això exigeix sotmetre les dades a un procés de depuració que consisteix a prescindir de determinades operacions i a ajustar-ne la quantia d'unes altres. Seguint la metodologia acordada, queden fora de l'estudi les següents operacions:

- **Els ingressos i despeses que integren les operacions financeres** (capítols 8 i 9 del pressupost d'ingressos i de despeses); és a dir, les operacions originades per la variació d'actius i passius financers, en les quals es modifica la posició financera, deutora o creditora, dels agents públics considerats. Es tracta, en general, d'operacions que tenen una contrapartida evident i en les quals el sector públic central actua en els mercats financers de forma equivalent a la manera com ho farien els agents del sector privat. Hi ha, a més, una altra raó per no incloure aquestes operacions, ja que en realitat no constitueixen altra cosa que el tancament de les operacions de naturalesa real que es financen a través del pressupost, de manera que incloure-les conduiria, en un període llarg de temps, a una doble comptabilització (per l'operació real i per la seva contrapartida financera)[9].

- **Els ingressos patrimonials** (capítol V del pressupost d'ingressos) i **els ingressos per alienació d'inversions reals** (capítol VI del pressupost d'ingressos), perquè es tracta d'ingressos que obté el sector públic com a contraprestació de la titularitat de certs actius, tant financers com reals (dipòsits bancaris, accions o altres títols, edificis, terrenys, etc.). Aquests ingressos són fruit de l'activitat inversora de l'Administració pública; és a dir, de la seva condició de titular de determinats actius que produeixen rendiments, generalment en condicions de mercat, i que no suposen una càrrega neta per als qui els paguen.

- **Les operacions amb la Unió Europea (UE)**. S'exclouen els ingressos procedents de la UE (fons europeus) i les aportacions de l'Estat espanyol per finançar el pressupost comunitari (transferències en concepte de recurs IVA, recurs renda nacional bruta i recursos propis tradicionals[10]) per tal d'obtenir la balança fiscal del sector públic central neta dels fluxos directes amb la UE[11].

---

[9] Per exemple, la despesa real en inversions ja està comptabilitzada en la despesa no financera (capítol VI). El capítol IX del pressupostos inclou el finançament de les inversions. Si consideréssim aquestes despeses, incorreríem en una doble comptabilització de la mateixa inversió.

[10] Drets de duana, exaccions reguladores agràries i cotitzacions sobre el sucre i la isoglucosa.

[11] Si es volgués trobar la balança fiscal originada únicament i exclusivament per l'Administració central, s'haurien d'excloure dels ingressos estatals l'aportació que Catalunya fa als ingressos comunitaris (recursos propis tradicionals que recapta l'Estat i IVA) i, alhora, extreure de cada programa de despesa estatal la part finançada mitjançant fons europeus (la qual cosa és impossible de fer amb la informació disponible). Per tant, la balança fiscal d'aquest estudi és el resultat de la imputació territorial dels ingressos i despeses gestionats directament per l'Administració central amb independència que una part dels ingressos recaptats per l'Estat s'hagi de destinar a la Unió Europea i, també, amb independència que part de la despesa estigui finançada per la Unió Europea.

- **Les transferències corrents i de capital de consolidació** que s'atorguen entre els diferents ens públics considerats a fi d'evitar duplicitats en els diferents conceptes d'ingressos i de despeses.

En el quadre 1.6.1 s'ofereix el total d'ingressos i de despeses no financeres consolidades del sector públic central durant el període 2006-2009. També s'hi mostren els ingressos i despeses considerades, resultants d'extreure les operacions directes amb la Unió Europea i els ingressos patrimonials i per alienació d'inversions reals.

Quadre 1.6.1
Ingressos i despeses no financeres totals consolidades i considerades
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Ingressos i despeses totals consolidades no financeres				
Total ingressos	**279.913**	**306.811**	**282.331**	**254.989**
Ingressos Estat	144.522	162.099	131.184	106.590
Ingressos organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics	8.788	8.538	9.015	9.472
Ingressos Seguretat Social i els seus organismes*	122.869	132.001	137.764	134.765
Ingressos empreses públiques**	3.734	4.173	4.368	4.163
Total despeses	**254.409**	**275.644**	**307.476**	**333.207**
Despeses Estat	118.250	126.515	144.757	150.884
Despeses organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics	14.316	15.698	16.321	16.871
Despeses Seguretat Social i els seus organismes	114.014	123.511	134.321	154.523
Inversions reals de les empreses públiques considerades	7.828	9.919	12.077	10.929
Dèficit(-)/Superàvit(+)	**25.505**	**31.168**	**-25.144**	**-78.217**
% sobre el PIB	**2,6**	**3,0**	**-2,3**	**-7,4**
Ingressos i despeses considerades no financeres				
Total ingressos	**266.588**	**292.198**	**267.721**	**239.919**
Ingressos Estat	141.222	157.758	127.311	102.545
Ingressos organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics	1.489	1.592	1.731	1.917
Ingressos Seguretat Social i els seus organismes*	120.142	128.674	134.311	131.295
Ingressos empreses públiques**	3.734	4.173	4.368	4.163
Total despeses	**243.711**	**265.324**	**296.804**	**321.032**
Despeses Estat	107.559	116.201	134.090	138.716
Despeses organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics	14.316	15.698	16.321	16.871
Despeses Seguretat Social i els seus organismes	114.008	123.506	134.316	154.517
Inversions reals de les empreses públiques considerades	7.828	9.919	12.077	10.929
Dèficit(-)/Superàvit(+)	**22.877**	**26.874**	**-29.083**	**-81.113**
% sobre el PIB	**2,3**	**2,6**	**-2,7**	**-7,7**

*S'hi inclouen els organismes autònoms que gestionen prestacions socials (SPEE i FOGASA) i les mútues de funcionaris (ISFAS, MUGEJU i MUFACE)
** Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

Atès que el volum d'ingressos i de despeses que s'analitza deixa fora algunes operacions, els resultats del superàvit o de dèficit públic que s'obtenen no han de coincidir necessàriament amb els imports reals de dèficit o superàvit públic. No obstant això, com es pot veure, les diferències no resulten significatives.

Quant a les despeses, les grans partides considerades a la balança fiscal són les pensions i prestacions de la Seguretat Social (s'hi inclouen les prestacions i els

subsidis d'atur); les transferències a les comunitats autònomes i corporacions locals per al seu finançament; les inversions públiques i els interessos del deute. Pel que fa als ingressos, les principals partides incloses en la balança fiscal són les cotitzacions a la Seguretat Social, l'impost de societats i la part estatal dels impostos compartits entre l'Estat i les comunitats autònomes (IRPF, IVA i especials)[12].

1.7. Tractament del dèficit o superàvit del sector públic central

El darrer aspecte metodològic per calcular les balances fiscals és la necessitat de neutralitzar l'efecte que el cicle econòmic té sobre la situació financera del sector públic central[13].

Es tracta d'una condició imprescindible, si es vol calcular la redistribució territorial resultant de la política fiscal de l'Estat. El saldo fiscal ha de reflectir la relació entre el percentatge de la despesa realitzada a Catalunya i el percentatge d'ingressos que detreu de Catalunya l'Administració central, per finançar el conjunt de la despesa pública.

La neutralització suposa que el sector públic central ni estalvia ni s'endeuta; actua cada any amb pressupost equilibrat i anul·la l'efecte de la situació financera del sector públic central que no té res a veure amb els aspectes estructurals dels fluxos territorials de despeses i ingressos. Altrament, el saldo fiscal obtingut directament a partir dels ingressos i despeses imputats a les comunitats autònomes produiria una millora generalitzada a tots els territoris, quan el sector públic central s'endeutés, i un empitjorament, quan aquest estalviés.

La mateixa correcció és necessària per comparar l'evolució dels saldos al llarg del temps, ja que la situació financera de l'Administració central pot ser diferent d'un any a l'altre i, com a conseqüència, introduir variabilitat en la mesura de la balança fiscal.

Hi ha diferents mètodes per neutralitzar l'efecte del cicle econòmic. En aquest estudi adoptem el que defensa el grup d'experts, que implica equilibrar el pressupost de l'Administració central igualant els ingressos a les despeses. Per tant, com a conseqüència de l'existència del dèficit (superàvit) pressupostari en els imports considerats, es produiria un augment (reducció) dels ingressos del sector públic central. La implementació d'aquesta hipòtesi comporta distribuir el dèficit (superàvit) pressupostari en funció de la pauta que resulta de la distribució territorial dels ingressos per cada any.

Aquest mètode és consistent amb el supòsit que en situacions de dèficit del sector públic central, el qual es tradueix en endeutament, aquest es finançarà amb un increment d'impostos. És cert que, en part, també es pot finançar mitjançant la reducció de la despesa, la qual cosa generarà estalvi per amortitzar l'endeutament. No obstant això, aquesta fórmula té una limitació i, al final, l'amortització de l'endeutament i la càrrega financera s'ha de finançar majoritàriament amb ingressos impositius.

[12] No s'hi inclouen, per tant, ni els impostos propis ni els impostos cedits totalment a les comunitats autònomes i les corporacions locals.
[13] A les formulacions de polítiques públiques, les magnituds ajustades pel cicle econòmic reben el nom d'*estructurals*.

Suposar que hi ha pressupost equilibrat mitjançant l'ajust dels ingressos, enlloc del de les despeses, té a més un clar avantatge teòric. Els ingressos varien més que les despeses durant el cicle econòmic; són més volàtils. Per tant, aproximar la balança fiscal estructural mitjançant l'ajust dels ingressos ens dóna un resultat més acurat[14].

[14] Vegeu Antoni Zabalza a *The Political Economy of Inter-Regional Fiscal Flows* (2010).

2. Imputació territorial dels ingressos

En aquest apartat s'exposa la imputació dels ingressos de la balança fiscal de Catalunya. En primer lloc, els corresponents al subsector Estat; després, els dels organismes autònoms; a continuació, els de la Seguretat Social i, finalment, els de les empreses públiques. Al final de l'apartat es presenta el total dels ingressos de la balança fiscal de Catalunya en el període 2006-2009.

S'estableixen dos criteris per imputar els ingressos al marge de qui sigui i d'on resideixi l'obligat legal a pagar (incidència legal):

Pel mètode de flux monetari, els ingressos tributaris s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen (objecte imposable), que pot ser la renda, la riquesa o el consum, i els ingressos no tributaris, al territori on té lloc el pagament per les unitats que el fan. Per exemple, l'IVA pagat per un ciutadà d'Oviedo (que té la incidència legal) a un comerç a Mataró, s'imputaria a Catalunya que és on es localitza l'objecte imposable.

Pel mètode de flux del benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega (incidència efectiva). La incidència legal d'un impost és diferent a la incidència efectiva quan hi ha translació impositiva i la càrrega derivada d'un impost es desplaça entre diferents agents de l'economia. Per exemple, un augment d'impostos que les empreses estan obligades a pagar (incidència legal) es pot traduir en un augment dels preus dels seus productes; així, la incidència efectiva de l'impost es traslladaria als consumidors finals. Aquest aspecte esdevé important quan els consumidors finals i l'empresa estan localitzats a diferents comunitats autònomes.

2.1. Els ingressos del subsector Estat

En el quadre 2.1.1 es mostren els ingressos totals consolidats i els considerats (imputables territorialment) que representen al voltant del 97 % del total d'ingressos no financers consolidats de l'Estat, constituïts principalment per impostos. En el quadre 2.1.2 es veuen amb detall els principals ingressos estatals.

Quadre 2.1.1
Ingressos totals i considerats de l'Estat
Milions d'euros

	Ingressos totals consolidats				Ingressos considerats				% ingressos considerats/ingressos totals consolidats			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Capítol 1. Impostos directes	84.174	100.226	76.197	57.309	84.174	100.226	76.197	57.309	100	100	100	100
Capítol 2. Impostos indirectes	50.614	50.455	41.125	31.385	50.614	50.455	41.125	31.385	100	100	100	100
Capítol 3. Taxes i altres ingressos	3.935	4.045	6.445	11.794	3.935	4.045	6.445	11.794	100	100	100	100
Capítol 4. Transferències corrents	2.674	3.112	3.650	2.233	2.482	3.015	3.537	2.048	93	97	97	92
Del sector públic central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
De l'exterior	192	98	113	185	0	0	0	0	0	0	0	0
Del País Basc i Navarra	1.938	2.293	2.744	1.310	1.938	2.293	2.744	1.310	100	100	100	100
Altres de l'interior	544	722	793	738	544	722	793	738	100	100	100	100
Capítol 5. Ingressos patrimonials	2.051	2.896	3.110	3.295	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 6. Alienació d'inversions reals	174	209	163	133	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 7. Transferències de capital	899	1.156	496	441	17	18	7	9	2	2	1	2
Del sector públic central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
De l'exterior	882	1.138	488	432	0	0	0	0	0	0	0	0
De l'interior	17	18	7	9	17	18	7	9	100	100	100	100
Total ingressos no financers	**144.522**	**162.099**	**131.184**	**106.590**	**141.222**	**157.758**	**127.311**	**102.545**	**98**	**97**	**97**	**96**
Capítol 8. Variació actius financers	3.033	1.779	3.277	2.781	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 9. Variació passius financers	30.437	39.400	88.216	149.479	0	0	0	0	0	0	0	0
Total ingressos financers	**33.470**	**41.179**	**91.493**	**152.260**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total ingressos de l'Estat	**177.991**	**203.278**	**222.677**	**258.850**	**141.222**	**157.758**	**127.311**	**102.545**	**79**	**78**	**57**	**40**

Font: liquidació dels pressupostos generals de l'Estat.

Quadre 2.1.2
Detall ingressos considerats de l'Estat
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Impostos directes	**84.174**	**100.226**	**76.197**	**57.309**
IRPF	42.543	49.634	43.856	31.471
I. societats	39.131	47.025	28.915	22.338
I. renda no residents	1.520	2.460	2.305	2.361
I. patrimoni	41	46	50	6
Quotes de drets passius	898	989	1.013	1.060
Altres	41	71	59	72
Impostos indirectes	**50.614**	**50.455**	**41.125**	**31.385**
IVA	37.361	35.578	27.044	18.679
I. especials	10.231	11.646	10.993	9.959
alcohol i begudes derivades	561	532	529	484
cervesa	164	173	160	152
productes intermedis	14	15	11	16
hidrocarburs	6.027	6.476	4.480	5.498
labors del tabac	3.430	4.349	5.811	3.865
determinats mitjans de transport	11	1	-1	1
electricitat	23	101	3	-57
I. sobre primes d'assegurances	1.387	1.491	1.501	1.406
Tràfic exterior	1.618	1.727	1.572	1.328
Cotització i exacció de sucre i isoglucosa	8	-2	8	7
Altres	9	14	8	6
Taxes i altres ingressos	**3.935**	**4.045**	**6.445**	**11.794**
Transferències	**2.499**	**3.033**	**3.544**	**2.057**
Corrents	2.482	3.015	3.537	2.048
De capital	17	18	7	9
INGRESSOS DE L'ESTAT	**141.222**	**157.758**	**127.311**	**102.545**

Font: liquidació dels pressupostos generals de l'Estat.

Per portar a terme la territorialització dels ingressos se segueix el procediment acordat pel grup d'experts: a partir de l'anàlisi dels diferents conceptes d'ingrés, s'estableixen les hipòtesis de territorialització més adequades i els indicadors que permetin obtenir les aportacions dels residents de Catalunya a l'Estat (flux del benefici) o permetin conèixer el volum dels diferents objectes de gravamen generats a Catalunya (flux monetari).

Els criteris i indicadors utilitzats per a la imputació territorial dels ingressos tributaris de l'Estat segons ambdós enfocaments es mostren en el quadre 2.1.3. En la publicació *Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central*

2002-2005 trobareu una extensa explicació sobre l'elecció de les hipòtesis de territorialització i la disponibilitat d'indicadors estadístics que aproximen millor les hipòtesis considerades.

Quadre 2.1.3
Criteris d'imputació dels ingressos tributaris de l'Estat a Catalunya

	Enfocament flux benefici		Enfocament flux monetari	
	Hipòtesi incidència	**Indicadors de territorialització**	**Criteri d'atribució**	**Indicadors de territorialització**
IRPF	No translació	Pes de Catalunya respecte del conjunt de CA de règim comú de la part estatal de la quota líquida, dels ingressos produïts per actes d'inspecció, per declaracions presentades fora de termini i per devolució d'ingressos indeguts i de les retencions de no declarants amb retribucions superiors a 6.011 euros	On s'ha generat la renda	El matex indicador que en el flux del benefici
Impost de Societats	Translació a: hipòtesi A (100% Accionistes), hipòtesi B (70% Accionistes 30% Consumidors) i hipòtesi C (33% Accionistes 33% Assalariats 33% Consumidors)	Mitjana resultats aplicació hipòtesi A (excedent brut d'explotació (EBE)), hipòtesi B (70 % EBE i 30 % consum final de les llars) i hipòtesi C (33 % EBE, 33 % remuneració assalariats i 33 % consum final de les llars)	On s'ha generat el benefici de les societats	Pes de Catalunya respecte el conjunt de CA de règim común en l'EBE
Impost s/ renda de no residents	No translació	No imputació a Catalunya	On s'ha generat la renda	Pes de la recaptació a Catalunya respecte la del conjunt de CA de règim comú
Impost de patrimoni	No translació	No imputació a Catalunya	On s'ubica el patrimoni dels no residents	Pes de la recaptació a Catalunya en el total
Quotes drets passius	No translació	Nre. afiliats mútues de funcionaris a Catalunya en el total (titulars totals, actius o cotitzants, segons disponibilitat de les dades)	On s'ubiquen els funcionaris	El matex indicador que en el flux del benefici
IVA	Translació cap als consumidors finals	Indicador de consum final estimat per l'INE calculat per a l'assignació regional de l'IVA a les CA de règim comú	On és realitzen els actes subjectes a IVA no deduïble	El matex indicador que en el flux del benefici
Impost especial sobre l'alcohol i begudes derivades, cervesa i productes intermedis	Translació cap als consumidors finals dels béns gravats	Consum específic elaborat per a l'INE per a l'assignació regional d'aquests impostos a les CA de règim comú	On és realitza el consum del béns gravats	El matex indicador que en el flux del benefici
Impost especial sobre hidrocarburs	Translació cap als consumidors dels béns gravats	Índex de vendes calculat per a l'assignació regional de l'impost a les CA de règim comú	On és realitzen les vendes d'hidrocarburs	El matex indicador que en el flux del benefici
Impost especial sobre labors del tabac	Translació cap als consumidors dels béns gravats	Índex de vendes calculat per a l'assignació regional de l'impost a les CA de règim comú	On és realitzen les vendes de tabac	El matex indicador que en el flux del benefici
Impost especial sobre l'electricitat	Translació cap als consumidors dels béns gravats	Índex de consum calculat per a l'assignació regional de l'impost a les CA de règim comú	On és realitza el consum del béns gravats	El matex indicador que en el flux del benefici
Impost sobre primes d'assegurances	Persones físiques (no translació) i empreses (translació)	PIB	On es contracten les primes	Valor primes contractades a Catalunya en el total
Imposició sobre tràfic exterior	Translació cap als consumidors dels béns gravats	Consum final de les llars	On és realitza el consum	El matex indicador que en el flux del benefici
Cotització sobre el sucre i la isoglucosa	Translació cap als consumidors dels béns gravats	Consum final de les llars	On és realitza el consum	El matex indicador que en el flux del benefici
Taxes i altres ingressos	Persones físiques (no translació) i empreses (translació)	PIB	On s'ubica el fet imposable	PIB

Finalment, en els quadres 2.1.4 i 2.1.5 es presenten els resultats dels ingressos de l'Estat imputats a Catalunya segons l'aplicació dels criteris del flux monetari i del flux del benefici, respectivament.

Quadre 2.1.4
Incidència a Catalunya dels ingressos de l'Estat. Enfocament flux monetari
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Impostos directes	**17.680**	**20.813**	**15.756**	**11.716**
IRPF	9.488	11.024	9.587	6.901
I. societats	7.836	9.358	5.756	4.393
I. renda no residents	275	341	317	329
I. patrimoni	4	5	5	1
Quotes de drets passius	77	86	90	92
Impostos indirectes	**9.689**	**9.622**	**7.877**	**6.014**
IVA	7.204	6.850	5.208	3.615
I. especials	1.916	2.183	2.089	1.863
alcohol i begudes derivades	110	104	102	94
cervesa	29	30	28	27
productes intermedis	3	3	2	3
hidrocarburs	1.058	1.130	769	966
labors del tabac	712	895	1.188	784
electricitat	5	21	1	-11
I. sobre primes d'assegurances	286	290	305	304
Tràfic exterior	281	300	273	231
Cotització i exacció de sucre i isoglucosa	1	0	1	1
Taxes i altres ingressos	**738**	**757**	**1.201**	**2.191**
Transferències corrents i de capital	**0**	**0**	**0**	**0**
Ingressos estatals a Catalunya	**28.107**	**31.193**	**24.834**	**19.921**
% Catalunya/Estat	**19,90%**	**19,77%**	**19,51%**	**19,43%**

Quadre 2.1.5
Incidència a Catalunya dels ingressos de l'Estat. Enfocament flux benefici
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Impostos directes	**17.358**	**20.402**	**15.399**	**11.385**
IRPF	9.488	11.024	9.587	6.901
I. societats	7.793	9.291	5.722	4.392
I. renda no residents	0	0	0	0
I. patrimoni	0	0	0	0
Quotes de drets passius	77	86	90	92
Impostos indirectes	**9.663**	**9.612**	**7.851**	**5.971**
IVA	7.204	6.850	5.208	3.615
I. especials	1.916	2.183	2.089	1.863
alcohol i begudes derivades	110	104	102	94
cervesa	29	30	28	27
productes intermedis	3	3	2	3
hidrocarburs	1.058	1.130	769	966
labors del tabac	712	895	1.188	784
electricitat	5	21	1	-11
I. sobre primes d'assegurances	260	279	280	261
Tràfic exterior	281	300	273	231
Cotització i exacció de sucre i isoglucosa	1	0	1	1
Taxes i altres ingressos	**738**	**757**	**1.201**	**2.191**
Transferències corrents i de capital	**0**	**0**	**0**	**0**
Ingressos estatals a Catalunya	**27.759**	**30.771**	**24.452**	**19.547**
% Catalunya/Estat	**19,66%**	**19,51%**	**19,21%**	**19,06%**

Tant en la imputació dels ingressos segons el flux monetari, com segons el flux del benefici, la incidència a Catalunya del conjunt d'ingressos estatals és d'un 19,5 %, aproximadament. Com es veu en el quadre 2.1.3, les variables utilitzades per a la imputació territorial són molt similars per als dos enfocaments. Hi ha diferències, per exemple, per a l'impost sobre primes d'assegurances, però aquests són impostos de poc poder recaptatori que no afecten significativament el resultat final.

Per altra part, atesa la progressivitat del sistema tributari, observem com el percentatge dels ingressos que aporta Catalunya és superior a la seva participació en el PIB de l'Estat[15].

En darrer lloc, en el període analitzat notem una lleugera pèrdua del pes percentual dels ingressos estatals detrets de Catalunya, que passen del 19,9 % al 19,43 %, en el cas del flux monetari, i del 19,66 % al 19,06 %, en el cas del flux del benefici.

[15] Durant aquest període, l'economia catalana representa entre el 18,6 % i el 18,7% del PIB estatal.

Catalunya ha tingut la taxa de creixement del PIB més baixa de tot l'Estat durant aquests anys, fet que explica, en part, aquesta davallada.

2.2. Els ingressos dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics

En aquest capítol es presenten de manera agregada els ingressos dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics, excloent-ne els que gestionen les prestacions socials (SPEE i FOGASA) i les mútues de funcionaris (MUFACE, MUGEJU i ISFAS) que s'inclouen en els ingressos de la Seguretat Social. En primer lloc, el quadre 2.2.1 mostra la totalitat dels ingressos consolidats i els ingressos finalment considerats, que representen al voltant d'un 19 % del total d'ingressos no financers. La raó d'aquest baix volum d'ingressos considerats és que el finançament d'aquests organismes prové, fonamentalment, de transferències de l'Estat (ja consolidades) i de la Unió Europea. Per tant, els recursos considerats són bàsicament la totalitat dels ingressos propis d'aquests organismes.

Els principals ingressos analitzats de l'agregat d'organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics són les taxes i altres ingressos. A l'hora d'imputar-les existeix una gran dificultat vinculada a l'enorme nombre d'organismes receptors i la gran diversitat d'activitats que realitzen. No obstant això, és possible identificar els principals receptors d'aquest tipus d'ingressos, d'acord amb la metodologia emprada en els anteriors estudis de la balança fiscal de Catalunya.

Destaca per la seva importància quantitativa la Prefectura de Trànsit, que recapta al voltant d'un 60 % del capítol 3 d'ingressos. Segueixen, a molta més distància en importància quantitativa, les taxes i altres ingressos del Consell Superior d'Investigacions Científiques, l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris, l'Agència Estatal del Butlletí Oficial de l'Estat, l'Oficina Espanyola de Patents i Marques, el Consell de Seguretat Nuclear i l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Segons la metodologia acordada pel grup d'experts, l'aplicació del criteri del flux del benefici comporta establir com a hipòtesis d'incidència que qui suporta la càrrega d'aquests ingressos són els adquirents dels serveis públics en qüestió. No obstant això, aquí sorgeix el problema que en diversos casos els adquirents són empreses, les quals, d'acord amb el criteri del flux del benefici, poden traslladar aquesta càrrega fiscal cap als consumidors últims dels seus productes a través dels preus. Ara bé, aquest problema té escassa importància, perquè es desconeix la distribució regional dels adquirents de serveis i s'ha de recórrer a indicadors de caràcter general. En aquest sentit, l'indicador general acordat de distribució territorial de les taxes i altres ingressos és el PIB. Aquest indicador és també el que s'utilitza per a la imputació d'aquests ingressos sota el criteri del flux monetari, atès que no és possible conèixer quines d'aquestes operacions s'han realitzat en territori català.

En aquest punt cal fer una apreciació, al voltant d'un 23 % del total de taxes i altres ingressos prové de les multes recaptades per la Prefectura de Trànsit, competència que, en el període analitzat, ja estava transferida a la Generalitat i no s'ha d'imputar res a Catalunya. És per aquest motiu que del total del capítol 3 s'ha exclòs de la imputació la part corresponent a aquestes multes i sancions. El 77 % restant s'ha imputat, tal com s'acaba d'esmentar, en funció del PIB.

Pel que fa referència a les transferències, seguint els mateixos criteris que en els estudis anteriors, s'han assignat a Catalunya en funció de la població tant en el flux monetari com en el del benefici.

Els resultats obtinguts d'incidència a Catalunya dels ingressos agregats dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics es recullen en el quadre 2.2.2.

Quadre 2.2.1

Ingressos totals i considerats dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics*

Milions d'euros

	Ingressos totals consolidats				Ingressos considerats				% ingressos considerats/ingressos totals consolidats			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Capítol 1. Impostos directes	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Capítol 2. Impostos indirectes	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Capítol 3. Taxes, preus públics i altres ingressos	1.317	1.414	1.508	1.680	1.317	1.414	1.508	1.680	100	100	100	100
Capítol 4. Transferències corrents	5.632	6.281	5.991	6.098	23	18	36	17	0	0	1	0
Del sector públic central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
De l'exterior	5.609	6.263	5.955	6.081	0	0	0	0	0	0	0	0
Altres de l'interior	23	18	36	17	23	18	36	17	100	100	100	100
Capítol 5. Ingressos patrimonials	74	70	71	90	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 6. Alienació d'inversions reals	680	303	210	241	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 7. Transferències de capital	1.084	470	1.235	1.363	149	160	188	219	14	34	15	16
Del sector públic central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
De l'exterior	936	310	1.048	1.144	0	0	0	0	0	0	0	0
Altres de l'interior	149	160	188	219	149	160	188	219	100	100	100	100
Total ingressos no financers	**8.788**	**8.538**	**9.015**	**9.472**	**1.489**	**1.592**	**1.731**	**1.917**	**17**	**19**	**19**	**20**
Capítol 8. Actius financers	6	5	6	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 9. Passius financers	253	221	372	107	0	0	0	0	0	0	0	0
Total ingressos financers	**259**	**227**	**379**	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total ingressos dels org. autònoms	**9.047**	**8.765**	**9.394**	**9.587**	**1.489**	**1.592**	**1.731**	**1.917**	**16**	**18**	**18**	**20**

* No s'hi inclouen els organismes autònoms que gestionen prestacions socials (SPEE i FOGASA) ni les mútues de funcionaris (ISFAS, MUGEJU i MUFACE).

Font: liquidació dels pressupostos dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics

Quadre 2.2.2
Incidència a Catalunya dels ingressos dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Taxes, preus públics i altres ingressos	197	203	214	232
Transferències	27	28	36	38
Ingressos a Catalunya	**224**	**231**	**250**	**270**
% Catalunya/Espanya	**15,08%**	**14,50%**	**14,41%**	**14,09%**

2.3. Els ingressos de la Seguretat Social i els seus organismes

Els ingressos de la Seguretat Social engloben els del Sistema de la Seguretat Social (entitats gestores, serveis comuns i mútues d'accidents de treball i malalties professionals) més els dels organismes autònoms que gestionen les prestacions socials (SPEE i FOGASA) i les mútues de funcionaris (MUFACE, MUGEJU i ISFAS), tal com s'ha indicat anteriorment.

En el quadre 2.3.1 es mostren els ingressos considerats, els quals representen a l'entorn del 97 % dels ingressos no financers consolidats. Aquests estan configurats, gairebé en la seva totalitat, per les cotitzacions socials (representen el 99 % dels ingressos analitzats).

Quadre 2.3.1

Ingressos totals i considerats de la Seguretat Social i els seus organismes*

Milions d'euros

	Ingressos totals consolidats				Ingressos considerats				% ingressos considerats/ingressos totals consolidats			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Capítol 1. Impostos directes	118.274	127.203	132.737	129.613	118.274	127.203	132.737	129.613	100	100	100	100
Capítol 2. Impostos indirectes	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	100	100
Capítol 3. Taxes, preus públics i altres ingressos	1.823	1.427	1.531	1.644	1.823	1.427	1.531	1.644	100	100	100	100
Capítol 4. Transferències corrents	956	993	449	557	46	44	42	38	5	4	9	7
Del sector públic central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
De l'exterior	911	949	406	520	0	0	0	0	0	0	0	0
Altres de l'interior	46	44	42	38	46	44	42	38	100	100	100	100
Capítol 5. Ingressos patrimonials	1.760	2.338	2.985	2.939	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 6. Alienació d'inversions reals	50	38	48	11	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 7. Transferències de capital	6	1	14	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Del sector públic central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
De l'exterior	6	1	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Altres de l'interior	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	100	100
Total ingressos no financers	**122.869**	**132.001**	**137.764**	**134.765**	**120.142**	**128.674**	**134.311**	**131.295**	**98**	**97**	**97**	**97**
Capítol 8. Actius financers	782	630	1.114	859	0	0	0	0	0	0	0	0
Capítol 9. Passius financers	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total ingressos financers	**782**	**630**	**1.114**	**859**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total ingressos Seguretat Social	**123.652**	**132.631**	**138.878**	**135.624**	**120.142**	**128.674**	**134.311**	**131.295**	**97**	**97**	**97**	**97**

*S'hi inclouen els organismes autònoms que gestionen prestacions socials (SPEE i FOGASA) i les mútues de funcionaris (ISFAS, MUGEJU i MUFACE).

Font: liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social i liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics. Per a completar el detall de transferències s'han utilitzat les memòries i informes anuals de la TGSS, les mútues d'AT i MP i dels diferents OA.

En el quadre 2.3.2 es detallen les cotitzacions de la Seguretat Social segons el règim general o els especials (que inclouen les cotitzacions per contingències comunes, per atur, per cotitzacions al fons de garantia salarial i per formació professional que corresponguin per a cadascun dels règims), les cotitzacions per accidents de treball i malalties professionals i les cotitzacions de les persones a l'atur. Els funcionaris públics tenen també un tractament diferenciat, amb unes mútues pròpies que es financen a través de cotitzacions específiques.

Quadre 2.3.2
Detall ingressos considerats de la Seguretat Social i els seus organismes
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Règim general	90.379	97.359	101.251	96.570
Quotes d'empleadors	73.835	79.503	82.682	78.705
Quotes de treballadors	16.544	17.856	18.569	17.865
RE treballadors autònoms	9.369	9.835	10.624	10.467
Quotes d'empleadors	0	0	0	0
Quotes de treballadors	9.369	9.835	10.624	10.467
RE agrari	1.357	1.387	975	897
Quotes d'empleadors	285	285	286	326
Quotes de treballadors	1.072	1.102	689	570
RE treballadors del mar	291	304	303	294
Quotes d'empleadors	210	217	216	208
Quotes de treballadors	81	88	88	86
RE mineria del carbó	194	195	196	192
Quotes d'empleadors	75	71	70	65
Quotes de treballadors	120	125	126	127
RE treballadors de la llar	549	485	500	537
Quotes d'empleadors	319	286	305	340
Quotes de treballadors	232	200	195	197
Accidents de treball i MP	7.540	8.223	8.120	7.249
Aturats	6.461	7.257	8.466	11.160
RE funcionaris	2.133	2.157	2.302	2.249
Total cotitzacions	**118.274**	**127.203**	**132.737**	**129.613**
Taxes, preus públics i altres ingressos	1.823	1.427	1.531	1.644
Transferències	46	44	42	38
Total ingressos considerats Seguretat Social	**120.142**	**128.674**	**134.311**	**131.295**

Font: liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social, liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics, Informe estadístic de la Tresoreria General de la Seguretat Social i memòries anuals SPEE.

La distribució de les quotes entre empresaris i treballadors varia segons el tipus de règim de cotització i el tipus de contingència. Excepte en el cas de les cotitzacions per accidents de treball i malalties professionals i per al fons de garantia salarial (FOGASA), en què la cotització completa és a càrrec de l'empresari, en la resta hi ha un repartiment entre empresaris i treballadors.

La Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) recapta la totalitat de les cotitzacions socials, excepte les corresponents a les mútues de funcionaris, que són percebudes per la mútua corresponent. Ara bé, les cotitzacions per accidents de treball i malalties professionals i un percentatge de la quota per contingències comunes[16] són atribuïdes a les mútues d'accidents de treball i malaltia professional, les cotitzacions d'atur i formació professional són atribuïdes a l'SPEE i les corresponents a FOGASA s'atribueixen com a ingressos a aquest organisme autònom.

També cal dir que els registres comptables de les cotitzacions permeten conèixer on està situat el centre de treball, en el qual tant ocupadors com assalariats abonen les seves cotitzacions sense que el fet que les empreses d'àmbit nacional realitzin ingressos centralitzats desvirtuï la localització geogràfica que les origina. L'informe estadístic de la TGSS ofereix per a cadascun dels règims la recaptació provincial, així com també les cotitzacions per atur, formació professional, accidents de treball, FOGASA i les cotitzacions dels aturats.

El quadre 2.3.3 resumeix els criteris i indicadors utilitzats per a la imputació a Catalunya dels diferents tipus de cotització, segons l'enfocament del flux del benefici i del flux monetari. En la publicació *Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 2002-2005* s'especifiquen i justifiquen extensament els criteris i els indicadors utilitzats.

[16] Que reben com a contraprestació per la gestió de la prestació econòmica d'incapacitat temporal derivada de contingències comunes.

Quadre 2.3.3
Criteris d'imputació dels ingressos per cotitzacions de la Seguretat Social a Catalunya

	Enfocament flux benefici		Enfocament flux monetari	
	Hipòtesi incidència	**Indicadors**	**Criteri d'atribució**	**Indicadors**
Cotitzacions del Règim General:				
Quotes d'empleadors	50 % empresaris i 50 % treballadors	50 % segons pes de Catalunya en l'EBE total i 50 % segons pes recaptació Catalunya	On s'abona la remuneració dels assalariats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Quotes de treballadors	100 % treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ubiquen els treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions del R.E. Treballadors autònoms:				
Quotes d'empleadors	----	----	----	----
Quotes de treballadors	100 % autònoms	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ubiquen els autònoms	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions del RE agrari				
Quotes d'empleadors	50 % empresaris agraris i 50 % treballadors	50 % segons pes de Catalunya en l'EBE agricultura i 50 % segons pes recaptació Catalunya	On s'abona la remuneració dels assalariats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Quotes de treballadors	100 % treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ubiquen els treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions del RE treballadors del mar				
Quotes d'empleadors	50 % empresaris pesquers i 50 % treballadors	50 % segons pes de Catalunya en l'EBE pesca i 50 % segons pes recaptació Catalunya	On s'abona la remuneració dels assalariats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Quotes de treballadors	100 % treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ubiquen els treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions del RE mineria del carbó				
Quotes d'empleadors	50 % empresaris i 50 % treballadors	50 % segons pes de Catalunya en l'EBE total i 50 % segons pes recaptació Catalunya	On s'abona la remuneració dels assalariats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Quotes de treballadors	100 % treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ubiquen els treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions del RE treballadors de la llar				
Quotes d'empleadors	50 % llars que utilitzen personal i 50 % treballadors	50 % segons pes de Catalunya en la renda bruta disponible total i 50 % segons pes recaptació Catalunya	On s'abona la remuneració dels assalariats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Quotes de treballadors	100 % treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ubiquen els treballadors	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions d'accidents de treball i MP				
Quotes d'empleadors	50 % empresaris i 50 % treballadors	50 % segons pes de Catalunya en l'EBE total i 50 % segons pes recaptació Catalunya	On s'abona la remuneració dels assalariats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions d'atur				
A càrrec del SPEE i dels aturats	100 % aturats	Pes de la recaptació de Catalunya en el total	On s'ha fet el pagament	Pes de la recaptació de Catalunya en el total
Cotitzacions mutues funcionaris				
Aportació Estat i dels funcionaris	100 % funcionaris	Nre. d'afiliats de Catalunya en el total (titulars totals, actius o cotitzants segons disponibilitat de les dades)	On s'ubiquen els funcionaris	El mateix que en el flux del benefici

Pel que fa a la resta d'ingressos de la Seguretat Social (capítols 3 i 4), i seguint la metodologia establerta, el caràcter residual i la no disponibilitat de cap tipus de territorialització de la seva recaptació fa que la imputació a Catalunya s'estimi a partir d'un indicador general de l'activitat econòmica (PIB), tant en el cas del flux monetari com del de benefici.

En els quadres 2.3.4 i 2.3.5 es mostren els resultats de la incidència a Catalunya dels ingressos de la Seguretat Social. S'han aplicat els criteris del flux monetari i del flux del benefici, respectivament.

Quadre 2.3.4
Incidència a Catalunya dels ingressos de la Seguretat Social. Enfocament flux monetari
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Règim general	17.908	19.292	20.031	18.984
RE treballadors autònoms	1.777	1.867	1.960	1.926
RE agrari	68	71	33	29
RE treballadors del mar	32	35	38	37
RE mineria del carbó	2	2	2	2
RE treballadors de la llar	110	92	95	105
Accidents de treball i MP	1.382	1.531	1.531	1.374
Aturats	1.429	1.495	1.695	2.256
RE funcionaris	182	188	205	195
Total cotitzacions	**22.890**	**24.573**	**25.590**	**24.908**
Taxes, preus públics i altres ingressos	342	267	285	305
Transferències	9	8	8	7
Total ingressos Seguretat Social	**23.240**	**24.849**	**25.883**	**25.221**
% Catalunya/Espanya	**19,34**	**19,31**	**19,27**	**19,21**

Quadre 2.3.5

Incidència a Catalunya dels ingressos de la Seguretat Social. Enfocament flux benefici

Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Règim general	17.410	18.708	19.429	18.368
Quotes d'empleadors	14.132	15.169	15.754	14.855
Quotes de treballadors	3.279	3.539	3.675	3.513
RE treballadors autònoms	1.777	1.867	1.960	1.926
RE agrari	74	76	42	39
Quotes d'empleadors	21	20	18	20
Quotes de treballadors	53	56	24	18
RE treballadors del mar	31	33	35	35
Quotes d'empleadors	22	23	24	24
Quotes de treballadors	9	10	11	11
RE mineria del carbó	9	8	8	7
Quotes d'empleadors	7	7	7	6
Quotes de treballadors	1	1	1	1
RE treballadors de la llar	107	91	93	102
Quotes d'empleadors	61	53	56	64
Quotes de treballadors	46	38	37	38
Accidents de treball i MP	1.387	1.520	1.510	1.343
Aturats	1.429	1.495	1.695	2.256
RE funcionaris	182	188	205	195
Total cotitzacions	**22.406**	**23.987**	**24.977**	**24.271**
Taxes, preus públics i altres ingressos	342	267	285	305
Transferències	9	8	8	7
Total ingressos Seguretat Social	**22.756**	**24.262**	**25.270**	**24.584**
% Catalunya/Espanya	**18,94**	**18,86**	**18,81**	**18,72**

En el cas de la imputació segons l'enfocament del flux monetari, s'observa que el pes de Catalunya és d'un 19,3 % de mitjana, mentre que en el cas del flux del benefici el percentatge és d'un 18,8 % de mitjana.

2.4. Els ingressos de les empreses públiques

Tal com s'ha esmentat en l'apartat metodològic, en aquest estudi s'inclouen les empreses que formen part del sector Administració central en termes del sistema europeu de comptes (SEC) i d'altres empreses públiques que contribueixen a incrementar significativament l'estoc de capital públic. Per la banda de la despesa només es disposa de dades liquidades de les inversions que realitzen. Per tant, per determinar els ingressos d'aquestes empreses públiques que s'han d'incloure en el còmput dels ingressos aportats, cal tenir present el finançament d'aquestes inversions.

Si les empreses públiques es financen principalment amb aportacions de l'Estat o de la Unió Europea (partides que no són objecte d'imputació en aquest treball) es pot interpretar com si es tractés d'unes inversions finançades directament per l'Administració pública; en canvi, si es financen en bona part amb ingressos propis (com és el cas de Ports de l'Estat i AENA) se n'ha de fer un tractament específic, ja que, en aquest cas, s'han de computar també les aportacions que s'hi han fet des de Catalunya.

D'acord amb la metodologia acordada pel grup d'experts, els ingressos de les empreses públiques que s'han considerat són els ingressos d'explotació corresponents a AENA i Ports de l'Estat (vegeu quadre 2.4.1). Pel que fa a aquesta darrera empresa es disposa dels ingressos que provenen dels ports catalans. Pel que fa a AENA, l'indicador de territorialització utilitzat ha estat el percentatge de passatgers dels aeroports catalans.

Quadre 2.4.1
Ingressos de les empreses públiques
Milions d'euros

	Ingressos considerats			
	2006	**2007**	**2008**	**2009**
Ingressos d'explotació de Ports de l'Estat	954	1.032	1.127	1.068
Ingressos d'explotació d'AENA	2.780	3.141	3.241	3.095
Total ingressos empreses públiques	**3.734**	**4.173**	**4.368**	**4.163**

Font: Memòries anuals Ports de l'Estat i AENA

En el cas de les empreses públiques no hi ha diferència entre la imputació segons el flux monetari i segons el flux del benefici. Els resultats per a Catalunya són en el quadre 2.4.2.

Quadre 2.4.2
Incidència a Catalunya dels ingressos de les empreses públiques
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Ports de l'Estat	197	217	223	216
AENA	503	583	589	568
Ingressos empreses públiques a Catalunya	**700**	**799**	**812**	**783**
% Catalunya/Estat	**18,75%**	**19,16%**	**18,58%**	**18,82%**

2.5. Els ingressos del sector públic central a Catalunya

Per finalitzar l'apartat corresponent als ingressos es presenta el conjunt dels ingressos imputats a Catalunya, segons el flux monetari i segons el flux del benefici, així com el percentatge respecte del total.

Tal com es constata en el quadre 2.5.1, el pes dels ingressos aportats per Catalunya al conjunt de l'Estat es manté al voltant d'un 19,5 %, i és lleugerament superior, quan els criteris d'imputació aplicats es corresponen a l'enfocament del flux monetari, i lleugerament inferior, quan s'apliquen els criteris del flux del benefici.

La imputació dels ingressos del sector públic central a Catalunya posa de manifest que els principals conceptes d'ingrés imputats a Catalunya són, amb gran diferència, les cotitzacions a la Seguretat Social. Segueixen, per ordre d'importància quantitativa, els ingressos procedents de l'IRPF, l'IVA, l'impost de societats i els impostos especials. L'evolució dels ingressos de l'Estat així com la imputació a Catalunya en el període 2006-2009 permet observar les pèrdues recaptatòries d'impostos com l'IVA i l'impost de societats, a causa de la crisi econòmica. L'IRPF també presenta pèrdues de recaptació, però són inferiors als altres dos impostos esmentats.

Quadre 2.5.1

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos de l'Administració pública central a Catalunya 2006-2009

Milions d'euros

	Ingressos considerats				Catalunya (flux monetari)				Catalunya (flux del benefici)			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Total ingressos	**266.588**	**292.197**	**267.722**	**239.919**	**52.271**	**57.072**	**51.778**	**46.195**	**51.439**	**56.063**	**50.783**	**45.184**
Ingressos Estat	**141.222**	**157.758**	**127.311**	**102.545**	**28.107**	**31.193**	**24.834**	**19.921**	**27.759**	**30.771**	**24.452**	**19.547**
IRPF	42.543	49.634	43.856	31.471	9.488	11.024	9.587	6.901	9.488	11.024	9.587	6.901
I. societats	39.131	47.025	28.915	22.338	7.836	9.358	5.756	4.393	7.793	9.291	5.722	4.392
IVA	37.361	35.578	27.044	18.679	7.204	6.850	5.208	3.615	7.204	6.850	5.208	3.615
Impostos especials	10.231	11.646	10.993	9.959	1.916	2.183	2.089	1.863	1.916	2.183	2.089	1.863
Resta	11.957	13.875	16.504	20.098	1.662	1.779	2.194	3.149	1.357	1.423	1.846	2.776
Ingressos OA i ens públics	**1.489**	**1.592**	**1.731**	**1.917**	**224**	**231**	**250**	**270**	**224**	**231**	**250**	**270**
Ingressos empreses públiques*	**3.734**	**4.173**	**4.368**	**4.163**	**700**	**799**	**812**	**783**	**700**	**799**	**812**	**783**
Ingressos SS	**120.142**	**128.674**	**134.311**	**131.295**	**23.240**	**24.849**	**25.883**	**25.221**	**22.756**	**24.262**	**25.270**	**24.584**
Ingressos per cotitzacions	118.274	127.203	132.737	129.613	22.890	24.573	25.590	24.908	22.406	23.987	24.977	24.271
Altres	1.868	1.471	1.574	1.682	350	275	293	312	350	275	293	312
%Catalunya/Espanya												
Total ingressos					**19,61**	**19,53**	**19,34**	**19,25**	**19,30**	**19,19**	**18,97**	**18,83**
Ingressos Estat					**19,90**	**19,77**	**19,51**	**19,43**	**19,66**	**19,51**	**19,21**	**19,06**
IRPF					22,30	22,21	21,86	21,93	22,30	22,21	21,86	21,93
I. Societats					20,02	19,90	19,91	19,67	19,92	19,76	19,79	19,66
IVA					19,28	19,25	19,26	19,35	19,28	19,25	19,26	19,35
Impostos especials					18,73	18,74	19,00	18,70	18,73	18,74	19,00	18,70
Resta					13,90	12,82	13,29	15,67	11,35	10,26	11,18	13,81
Ingressos OA i ens públics					**15,08**	**14,50**	**14,41**	**14,09**	**15,08**	**14,50**	**14,41**	**14,09**
Ingressos empreses públiques*					**18,75**	**19,16**	**18,58**	**18,82**	**18,75**	**19,16**	**18,58**	**18,82**
Ingressos SS					**19,34**	**19,31**	**19,27**	**19,21**	**18,94**	**18,86**	**18,81**	**18,72**
Ingressos per cotitzacions					19,35	19,32	19,28	19,22	18,94	18,86	18,82	18,73
Altres					18,74	18,73	18,64	18,58	18,74	18,73	18,64	18,58

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

3. Imputació territorial de les despeses

En aquest apartat s'exposen les despeses del sector públic incloses en el càlcul de la balança fiscal. Igual com en el cas dels ingressos, es presenten les dades separant les corresponents al subsector Estat, als organismes autònoms, la Seguretat Social i les empreses públiques. Finalment, en un darrer subapartat, es presenten les despeses del conjunt del sector públic imputades a Catalunya en el període 2006-2009.

Segons l'enfocament del flux monetari, la despesa s'atribueix al territori en què aquesta es materialitza independentment del lloc geogràfic on s'ubiquin els beneficiaris finals d'aquesta decisió. Per tant, la despesa s'imputa on es localitza el personal, la utilització de béns corrents i serveis, la percepció de les transferències i la realització de les inversions.

Segons l'enfocament del flux del benefici, l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari, independentment d'on es produeix el servei públic o es fa la inversió. En aquest cas, és necessari establir hipòtesis sobre l'àmbit dels beneficiaris i sobre la quantificació dels beneficis que els béns i serveis els proporcionen.

La imputació territorial de la despesa pública, si se segueix l'enfocament del flux monetari, pot ser relativament fàcil, sempre que hi hagi un sistema comptable que permeti territorialitzar totes les partides de despesa. Quan això succeeix, la imputació territorial de la despesa és directa i immediata, seguint bàsicament el criteri d'assignació que fa l'Estat. En el cas contrari, o en el cas que la territorialització esmentada no sigui completa, serà necessari establir hipòtesis relatives a la localització de la despesa i, a continuació, seleccionar els indicadors estadístics més adequats per distribuir-la.

L'anàlisi econòmica de la incidència de la despesa pública des del vessant de l'enfocament del flux del benefici comporta examinar de forma molt detallada els diferents programes de despesa. En primer lloc, cal identificar els beneficiaris, la qual cosa està relacionada amb el caràcter públic o privat dels béns i serveis proveïts públicament, i amb la dimensió territorial d'aquests béns i serveis (àmbit geogràfic i externalitats). Després, cal seleccionar els indicadors estadístics que representin millor els beneficiaris.

3.1. Les despeses del subsector Estat

En el quadre 3.1.1 es mostra l'estructura per capítols de les despeses de l'Estat. S'han separat les despeses considerades en l'àmbit de l'estudi del seu total, segons la metodologia acordada pel grup de treball.

Quadre 3.1.1

Despeses totals i considerades de l'Estat

Milions d'euros

	Despeses totals consolidades				Despeses considerades				% despeses considerades/despeses totals consolidades			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
1. Despeses de personal	22.276	23.798	25.385	26.667	22.276	23.798	25.385	26.667	100	100	100	100
2. Despeses corrents en béns i serveis	3.853	4.366	4.554	4.965	3.853	4.366	4.554	4.965	100	100	100	100
3. Despeses financeres	15.620	14.538	15.929	17.652	15.620	14.538	15.929	17.651	100	100	100	100
4. Transferències corrents	61.234	66.502	72.393	82.108	50.698	56.356	61.913	70.141	83	85	86	85
A l'Administració pública central	1.471	1.594	1.680	1.851	1.471	1.594	1.680	1.851	100	100	100	100
A l'exterior	11.231	10.962	11.300	12.670	696	816	821	703	6	7	7	6
Altres a l'interior	48.531	53.946	59.413	67.587	48.531	53.946	59.413	67.587	100	100	100	100
5. Fons de contingència	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
6. Inversions reals	9.401	10.177	10.676	10.625	9.401	10.177	10.676	10.625	100	100	100	100
7. Transferències de capital	5.866	7.135	15.820	8.868	5.710	6.967	15.633	8.667	97	98	99	98
A l'Administració pública central	640	926	855	827	640	926	855	827	100	100	100	100
A l'exterior	189	198	334	383	33	31	147	182	17	16	44	47
Altres a l'interior	5.037	6.010	14.631	7.658	5.037	6.009	14.631	7.658	100	100	100	100
Total despeses no financeres	**118.250**	**126.515**	**144.757**	**150.884**	**107.559**	**116.201**	**134.090**	**138.716**	**91**	**92**	**93**	**92**
8. Actius financers	9.767	11.278	28.203	28.570	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Passius financers	37.385	47.746	41.608	32.782	0	0	0	0	0	0	0	0
Total despeses financeres	**47.152**	**59.024**	**69.812**	**61.352**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total despeses de l'Estat	**165.402**	**185.539**	**214.568**	**212.236**	**107.559**	**116.201**	**134.090**	**138.716**	**65**	**63**	**62**	**65**

Font: Sistema d'informació comptable (SICOP) de la Intervenció General de l'Estat i Liquidació 2009 sistema finançament de les comunitats autònomes.

Durant tot el període que s'ha analitzat, s'observa que les despeses considerades representen al voltant del 92 % de les despeses no financeres consolidades. El quadre 3.1.2 mostra el detall per polítiques de les despeses considerades.

Quadre 3.1.2
Detall despeses considerades de l'Estat
Milions d'euros

Política de despesa	2006	2007	2008	2009
Serveis públics bàsics	**16.541**	**18.186**	**19.440**	**19.263**
Justícia	1.380	1.439	1.547	1.667
Defensa	7.674	8.322	8.811	8.330
Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries	6.721	7.611	8.234	8.402
Política exterior	765	814	848	864
Actuacions de protecció i promoció social	**10.860**	**11.532**	**12.262**	**12.919**
Pensions	8.614	9.120	9.621	10.114
Serveis socials i promoció social	894	947	1.004	1.058
Foment de l'ocupació	26	26	21	9
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	884	1.134	1.286	1.424
Gestió i administració de la Seguretat Social	442	306	330	314
Producció de béns públics de caràcter preferent	**2.774**	**3.057**	**3.701**	**4.160**
Sanitat	630	587	658	968
Educació	1.923	2.195	2.732	2.883
Cultura	221	274	311	309
Actuacions de caràcter econòmic	**12.670**	**14.396**	**15.326**	**16.499**
Agricultura, pesca i alimentació	1.176	1.470	1.627	1.261
Indústria i energia	654	689	814	944
Comerç, turisme i pimes	266	283	229	236
Subvencions al transport	1.488	1.612	1.676	1.627
Infraestructures	7.153	7.890	8.193	9.457
Investigació, desenvolupament i innovació	1.627	2.141	2.472	2.793
Altres actuacions de caràcter econòmic	306	310	315	181
Actuacions de caràcter general	**64.714**	**69.029**	**83.361**	**85.874**
Alta direcció	424	457	489	492
Serveis de caràcter general	3.421	3.334	3.511	3.674
Administració financera i tributària	323	347	374	381
Transferències a altres administracions públiques	45.043	50.387	63.111	63.704
Deute públic	15.504	14.504	15.875	17.623
Total	**107.559**	**116.200**	**134.090**	**138.716**

Les dades per calcular la imputació de les despeses provenen del sistema d'informació comptable de la IGAE (SICOP), que ofereix una informació sobre la territorialització de la despesa. Així, a tall d'exemple, l'any 2009 un 60,6 % del total de la despesa considerada està assignada directament a les diferents comunitats autònomes. La despesa no territorialitzada representa l'altre 39,4 %, que es distribueix de la següent manera: la catalogada com a diverses comunitats representa un 18,5 %, la càrrega d'interessos del deute públic un 12,7 %, la destinada a la resta de sector públic central

un 2,4 %, la despesa assignada a l'estranger representa un 1,5 % i la despesa "no regionalitzable"[17] un 4,4 % (vegeu el gràfic 3.1.1).

Gràfic 3.1.1 Distribució de la despesa de l'Estat l'any 2009

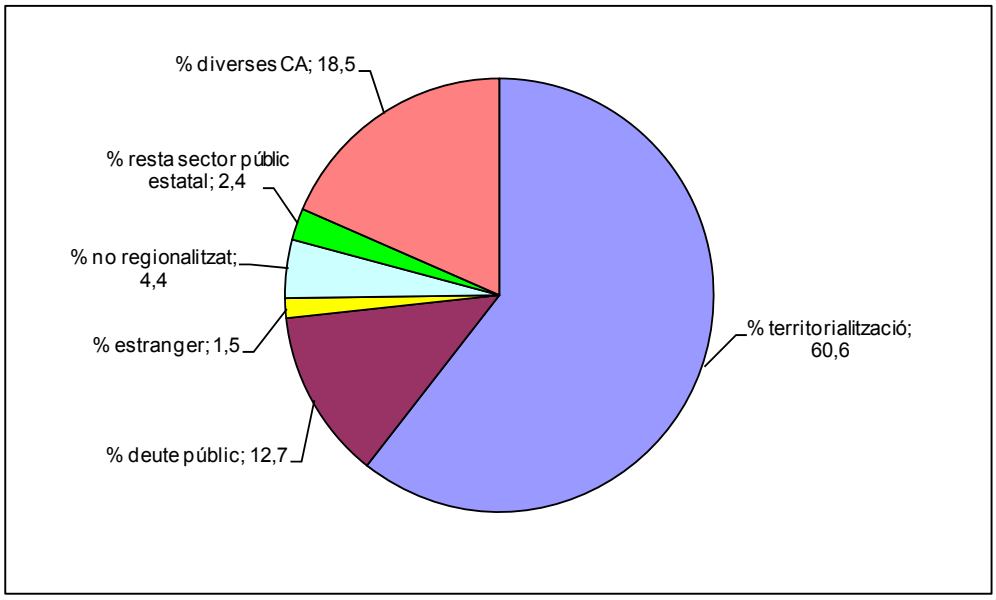

Per portar a terme la territorialització de les despeses se segueix el procediment més habitual en estudis d'aquest tipus. A partir de l'anàlisi dels diferents programes de despesa, s'estableixen els criteris i les hipòtesis de territorialització més adequades i els indicadors que permetin obtenir les despeses que l'Estat destina a Catalunya (flux monetari) o que permetin conèixer el benefici que la ciutadania catalana obté de la despesa pública que realitza l'Estat (flux del benefici).

El quadre 3.1.3 mostra un resum dels criteris i indicadors que s'han utilitzat per a la imputació territorial de la despesa de l'Estat, segons ambdós enfocaments. En la publicació *Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 2002-2005* trobareu una extensa explicació sobre l'elecció de les hipòtesis de territorialització i la disponibilitat d'indicadors estadístics que aproximen millor les hipòtesis considerades.

[17] Els anys 2006-2008 la informació subministrada per la IGAE detalla un altre camp no territorialitzat, el dels "serveis centrals". Per a l'any 2009, s'entén que aquest apartat s'ha inclòs a l'apartat No regionalitzat.

Quadre 3.1.3
Resum criteris d'imputació de les despeses de l'Estat. Detall any 2009

		Criteris d'imputació	
Política de despesa	**% sobre total considerat**	**Flux monetari**	**Flux benefici**
Serveis públics bàsics			
Justícia	1,20	Imputació directa, diverses CA segons % despesa territorialitzada a Catalunya i % personal Administració de justícia a Catalunya	Segons % població de Catalunya
Defensa	6,01	Imputació directa, diverses CA i no reg. segons % despesa territorialitzada i personal forces armades a Catalunya	Segons % població de Catalunya
Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries*	6,06	Imputació directa, diverses comunitats autònomes i no reg. Segons % despesa territorialitzada i personal forces i cossos de seguretat de l'Estat a Catalunya	90 % segons % imputació a Catalunya en el flux monetari i 10 % segons població o 100 % segons població
Política exterior	0,62	Imputació directa, diverses comunitats autònomes segons% despesa territorialitzada a Catalunya	Segons % població de Catalunya
Actuacions de protecció i promoció social			
Pensions	7,29	Imputació directa, diverses CA segons % despesa territorialitzada a Catalunya	Despesa territorialitzada (imputació directa), despesa no territorialitzada segons% despesa territorialitzada a Catalunya
Serveis socials i promoció social	0,76	Imputació directa	Segons població o segons despesa territorialitzada (imputació directa) i despesa no territorialitzada segons % despesa territorialitzada a Catalunya o immigrants o població
Foment de l'ocupació	0,01	Imputació directa	Segons % població de Catalunya
Accés a l'habitatge i foment de la edificació	1,03	Imputació directa, diverses CA i no reg. segons % despesa territorialitzada a Catalunya	Segons població o segons despesa territorialitzada (imputació directa) i despesa no territorialitzada segons % despesa territorialitzada a Catalunya
Gestió i administració de la Seguretat Social	0,23	Imputació directa	Segons població o segons despesa territorialitzada (imputació directa) i despesa no territorialitzada segons nombre d'empreses a Catalunya
Producció de béns públics de caràcter preferent			
Sanitat	0,70	Imputació directa, diverses CA i no reg. segons % despesa territorialitzada i despesa farmacèutica i personal de les forces armades (per al programa d'assistència hospitalària de les forces armades) a Catalunya	Segons % població de Catalunya
Educació	2,08	Imputació directa, vàries CA segons % alumnes universitaris i import total de les beques del Ministeri a Catalunya	Segons població o segons despesa territorialitzada (90 % segons % territorialitzat a Catalunya i 10 % segons població) i despesa no territorialitzada segons alumnes de cada etapa educativa o nombre de beques concedides pel Ministeri a Catalunya
Cultura	0,22	Imputació directa, vàries CA segons% despesa territorialitzada a Catalunya	Segons població o 80 % segons despesa territorialitzada a Catalunya i 20 % segons % de població i de PIB al 50 %

Política de despesa	% sobre total considerat	Flux monetari	Flux benefici
Actuacions de caràcter econòmic			
Agricultura, pesca i alimentació	0,91	Imputació directa, diverses CA i no reg. segons % despesa territorialitzada i pagaments FEGA a Catalunya	Segons població o despesa territorialitzada (imputació directa), despesa no territorialitzada segons% VAB agricultura, ramaderia i pesca o població o % despesa territorialitzada
Indústria i energia	0,68	Imputació directa, diverses CA segons % despesa territorialitzada i VAB industrial i consum energètic a Catalunya	Segons població i VAB o consum energètic o segons despesa territorialitzada (imputació directa) i no territorialitzada segons VAB industrial o VAB miner
Comerç, turisme i pimes	0,17	Imputació directa, diverses CA, no reg. i sector públic estatal segons % despesa territorialitzada i exportacions de Catalunya	Segons % exportacions, despesa turistes, consum interior de les llars, nombre de pimes i imputació directa
Subvencions al transport**	1,17	Imputació directa, transport terrestre de diverses CA segons % viatgers rodalies i regionals RENFE i km via propietat de l'Estat a Catalunya	Despesa territorialitzada (imputació directa), transport terrestre de vàries CA s'ha imputat en un 80% segons % viatgers rodalies i regionals RENFE en un 75% i segons % trànsit mercaderies Renfe en un 25% i el 20% restant segons població i VAB a parts iguals
Infraestructures	6,82	Imputació directa, sector públic estatal, diverses CA i no reg. segons % despesa territorialitzada i nombre passatgers de trànsit aeri i centres SASEMAR i inversió regionalitzada de SASEMAR i inversió regionalitzada de RENFE i FEVE a Catalunya	Segons % despesa territorialitzada a Catalunya, població, VAB, parc de vehicles, km de costa, passatgers i mercaderies trànsit marítim ports catalans, passatgers trànsit aeri aeroports catalans
Investigació, desenvolupament i innovació	2,01	Imputació directa, sector públic estatal, diverses CA i no reg. segons % despesa territorialitzada i investigadors R+D a Catalunya	75 % en funció de la població i un 25 % segons VAB
Altres actuacions de caràcter econòmic	0,13	Imputació directa, diverses CA segons % despesa territorialitzada a Catalunya	Segons % població de Catalunya
Actuacions de caràcter general			
Alta direcció	0,35	Imputació directa, no reg. programa activitat legislativa segons nombre de diputats i senadors catalans	Segons % població de Catalunya
Serveis de caràcter general	2,65	Imputació directa, diverses CA i sector públic estatal segons % despesa territorialitzada i personal Administració de justícia i població i titulars mútues de funcionaris i afectats per l'oli de colza a Catalunya	Segons % població de Catalunya o segons població electoral
Administració financera i tributària	0,27	Imputació directa, diverses CA segons % despesa territorialitzada i % personal Tribunal Economicoadministratiu Regional a Catalunya en el total TEA	Segons % població de Catalunya o imputació directa i població
Transferències a altres administracions públiques***	45,92	Imputació directa, diverses CA segons % participació en els ingressos estatals dels ens locals i nombre de municipis majors de 50.000 habitants a Catalunya	Imputació directa, diverses CA segons % participació en els ingressos estatals dels ens locals i nombre de municipis majors de 50.000 habitants a Catalunya
Deute públic	12,70	Segons el % d'imputació de les despeses de l'Estat en el flux monetari de mitjana en la balança fiscal del període 2002-2005	Segons el % d'imputació de les despeses de l'Estat en el flux del benefici de mitjana en la balança fiscal del període 2002-2005
TOTAL	**100,00**		

* El programa de centres i institucions penitenciàries no s'ha imputat a Catalunya perquè és un servei totalment traspassat. Del programa de seguretat ciutadana només s'ha imputat l'assignat a Catalunya perquè aquesta competència també la desenvolupen els Mossos d'Esquadra

** Les subvencions al transport marítim, aeri i extrapeninsular de mercaderies es localitzen a Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, no s'ha imputat res a Catalunya

*** S'hi inclouen les bestretes de tresoreria en concepte de millora estimada derivada del nou model de finançament de les comunitats autònomes

Finalment, en els quadres 3.1.4 i 3.1.5, es presenten els resultats de les despeses de l'Estat imputades a Catalunya, segons l'aplicació dels criteris del flux monetari o del benefici, respectivament.

Quadre 3.1.4
Incidència a Catalunya de les despeses considerades de l'Estat. Flux monetari
Milions d'euros

Política de despesa	2006	2007	2008	2009
Serveis públics bàsics	**915**	**1.014**	**1.052**	**526**
Justícia	142	104	99	82
Defensa	305	324	347	343
Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries	468	585	605	99
Política exterior	0	0	1	1
Actuacions de protecció i promoció social	**1.081**	**1.166**	**1.152**	**895**
Pensions	794	832	875	558
Serveis socials i promoció social	72	104	111	101
Foment de l'ocupació	2	2	2	0
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	207	224	160	231
Gestió i administració de la Seguretat Social	6	4	5	4
Producció de béns públics de caràcter preferent	**259**	**322**	**419**	**492**
Sanitat	41	52	79	103
Educació	196	239	301	340
Cultura	22	31	40	49
Actuacions de caràcter econòmic	**1.406**	**1.604**	**1.851**	**2.424**
Agricultura, pesca i alimentació	78	62	86	144
Indústria i energia	7	8	27	42
Comerç, turisme i pimes	17	15	14	13
Subvencions al transport	382	242	263	353
Infraestructures	689	980	1.147	1.387
Investigació, desenvolupament i innovació	225	290	306	479
Altres actuacions de caràcter econòmic	8	7	7	7
Actuacions de caràcter general	**7.287**	**7.673**	**9.618**	**11.385**
Alta direcció	22	23	24	15
Serveis de caràcter general	263	239	297	337
Administració financera i tributària	13	15	12	12
Transferències a altres administracions públiques	5.471	5.977	7.731	9.295
Deute públic	1.518	1.420	1.554	1.725
Total	**10.948**	**11.778**	**14.093**	**15.721**
% Catalunya/Estat	**10,18**	**10,14**	**10,51**	**11,33**

Quadre 3.1.5
Incidència a Catalunya de les despeses considerades de l'Estat. Flux del benefici
Milions d'euros

Política de despesa	2006	2007	2008	2009
Serveis públics bàsics	**2.143**	**2.391**	**2.526**	**2.022**
Justícia	220	230	247	267
Defensa	1.225	1.328	1.406	1.332
Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries	576	704	739	285
Política exterior	122	130	135	138
Actuacions de protecció i promoció social	**1.080**	**1.137**	**1.258**	**1.013**
Pensions	795	832	875	559
Serveis socials i promoció social	154	154	160	164
Foment de l'ocupació	4	4	3	1
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	55	95	164	235
Gestió i administració de la Seguretat Social	73	51	56	53
Producció de béns públics de caràcter preferent	**343**	**388**	**467**	**535**
Sanitat	67	57	70	120
Educació	244	286	346	358
Cultura	32	45	51	58
Actuacions de caràcter econòmic	**1.867**	**2.110**	**2.282**	**2.617**
Agricultura, pesca i alimentació	111	117	134	150
Indústria i energia	59	59	67	82
Comerç, turisme i pimes	73	76	55	49
Subvencions al transport	358	239	260	350
Infraestructures	948	1.217	1.309	1.490
Investigació, desenvolupament i innovació	271	356	411	465
Altres actuacions de caràcter econòmic	46	46	46	31
Actuacions de caràcter general	**7.978**	**8.384**	**10.322**	**12.125**
Alta direcció	68	73	78	79
Serveis de caràcter general	545	530	558	586
Administració financera i tributària	49	53	57	59
Transferències a altres administracions públiques	5.472	6.001	7.738	9.305
Deute públic	1.845	1.726	1.890	2.097
Total	**13.413**	**14.410**	**16.856**	**18.311**
% Catalunya/Estat	**12,47**	**12,40**	**12,57**	**13,20**

Seguint el criteri del flux monetari, les despeses de l'Estat imputades a Catalunya representen entre el 10 % i l'11 % del total, percentatge que se situa entre el 12 % i el 13 %, quan els criteris d'imputació de la despesa es basen en l'enfocament del flux del benefici.

3.2. Les despeses dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics

En aquest apartat, es presenten les despeses agregades dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics que posteriorment s'imputen a Catalunya, mitjançant l'aplicació de l'enfocament del flux monetari i del flux del benefici.

La informació de base prové de la liquidació dels pressupostos. A més, s'ha utilitzat informació obtinguda directament per a cada organisme a través de memòries, anuaris, informes, etc., atès que no ha estat possible disposar de les dades del sistema d'informació comptable de la IGAE (SICOP). Aquest fet implica que no hem pogut treballar amb dades de comptabilitat territorialitzades i, per tant, s'han hagut de realitzar hipòtesis de territorialització en tots i cadascun dels organismes.

En el quadre 3.2.1 es mostren les despeses totals consolidades i les considerades de l'agregat d'organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics per capítols; en el quadre 3.2.2 es mostra el desglossament per organisme del total de les despeses considerades. Cal assenyalar que, per manca de més informació, només s'han consolidat les transferències corrents que els organismes Prefectura de Trànsit i BOE atorguen a l'Estat, ja que s'ha analitzat que conformen el gruix de transferències consolidables. Els imports que s'han considerat representen el 100 % del total de les despeses no financeres consolidades.

Quadre 3.2.1

Despeses totals i considerades dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics*

Milions d'euros

	Despeses totals consolidades				Despeses considerades				% despeses considerades / despeses totals consolidades			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
1. Despeses de personal	2.488	2.653	2.580	3.103	2.488	2.653	2.580	3.103	100	100	100	100
2. Despeses corrents en béns i serveis	1.017	1.132	1.265	1.388	1.017	1.132	1.265	1.388	100	100	100	100
3. Despeses financeres	13	11	18	19	13	11	18	19	100	100	100	100
4. Transferències corrents	7.815	8.706	8.513	8.406	7.815	8.706	8.513	8.406	100	100	100	100
5. Fons de contingència	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
6. Inversions reals	1.775	2.436	2.524	2.471	1.775	2.436	2.524	2.471	100	100	100	100
7. Transferències de capital	1.209	759	1.421	1.485	1.209	759	1.421	1.485	100	100	100	100
Total despeses no financeres	**14.316**	**15.698**	**16.321**	**16.871**	**14.316**	**15.698**	**16.321**	**16.871**	**100**	**100**	**100**	**100**
8. Actius financers	14	22	48	13	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Passius financers	133	140	216	175	0	0	0	0	0	0	0	0
Total despeses financeres	**148**	**162**	**264**	**188**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total	**14.464**	**15.860**	**16.585**	**17.059**	**14.316**	**15.698**	**16.321**	**16.871**	**99**	**99**	**98**	**99**

* No s'hi inclouen els organismes autònoms que gestionen prestacions socials (SPEE i FOGASA) ni les mútues de funcionaris (ISFAS, MUGEJU i MUFACE).

Font: liquidació dels pressupostos dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics

Quadre 3.2.2
Detall despeses considerades dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament	521	715	926	926
Agència Estatal d'Administració Tributària	1.245	1.321	1.418	1.404
Agència Estatal de Meteorologia	-	-	-	95
Centre d'Investigacions Energètiques, Mediambientals i Tecnològiques	101	130	123	138
Confederació Hidrogràfica del Cantàbric	122	179	198	77
Confederació Hidrogràfica de l'Ebre	53	52	73	77
Confederació Hidrogràfica del Guadalquivir	150	201	293	92
Confederació Hidrogràfica del Guadiana	73	103	143	172
Confederació Hidrogràfica del Xúquer	71	68	101	93
Confederació Hidrogràfica del Miño-Sil	-	-	-	95
Confederació Hidrogràfica del Segura	53	73	64	87
Confederació Hidrogràfica del Tajo	113	109	115	101
Consell d'Administració del Patrimoni Nacional	108	137	135	135
Consell Superior d'Esports	158	164	172	167
Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)	461	559	291	928
Entitat Estatal d'Assegurances Agràries	302	303	335	288
Fons Espanyol de Garantia Agrària	6.218	6.266	6.628	6.777
Gerència d'Infraestructura i Equipament de la Defensa	10	199	36	147
Gerència d'Infraestructures i Equipaments de Cultura	113	113	117	128
Inst. Reestr. Mineria del Carbó i Desenvolupament Alternatiu Com. Min.	831	995	989	971
Institut Nacional d'Estadística	196	220	225	209
Institut Nacacional d'Investigació i Tecnologia Agrària i Alimentària	76	88	93	86
Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuals	79	78	92	109
Institut de Salut Carles III	272	346	372	354
Institut de Turisme d'Espanya	125	120	131	249
Institut Espanyol d'Oceanografia	45	60	74	61
Institut Nacional d'Administració Pública	125	131	143	156
Institut Nacional de les Arts Escèniques i de la Música	131	144	162	163
Institut Nacional de Tècnica Aeroespacial Esteban Terradas	111	119	127	121
Institut per a l'Habitatge de les Forces Armades	468	471	437	143
Institut Cervantes	69	81	86	95
Institut Espanyol de Comerç Exterior	219	236	234	213
Prefectura de Trànsit	726	830	855	813
Mancomunitat dels Canals del Taibilla	98	130	116	40
Museu Nacional d'Art Reina Sofia	49	52	56	57
Parcs Nacionals	126	131	120	203
Resta d'organismes	698	774	842	898
Total	**14.316**	**15.698**	**16.321**	**16.871**

El quadre 3.2.3 mostra els criteris i indicadors utilitzats per a la imputació territorial de la despesa dels organismes, segons el criteri del flux monetari i del flux del benefici, que són equivalents als aplicats en els programes estatals en ambdós enfocaments.

Quadre 3.2.3
Criteris d'imputació de les despeses dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics*. Detall any 2009

Organismes autònoms	Criteris d'imputació flux monetari	Criteris d'imputació flux benefici
Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris	No imputació a Catalunya	Població
Agència Espanyola de Seguretat Alimentària	No imputació a Catalunya	Població
Agència per a l'Oli d'Oliva	No imputació a Catalunya	Producció oli
Biblioteca Nacional	No imputació a Catalunya	80 % imputació directa a Catalunya - 20 % (50 % pobl. 50 % PIB)
Canal d'Experiències Hidrodinàmiques del Pardo	No imputació a Catalunya	Població
Centre d'Estudis Jurídics	No imputació a Catalunya	Població
Centre d'Estudis Polítics i Constitucionals	No imputació a Catalunya	Població
Centre d'Estudis i Experimentació d'Obres Públiques	No imputació a Catalunya	75 % població - 25 % PIB
Centre d'Investigacions Energ., Mediambientals i Tecn.	No imputació a Catalunya	Població
Centre d'Investigacions Sociològiques	No imputació a Catalunya	Població
Centre Espanyol de Metrologia	No imputació a Catalunya	Població
Centre Nacional d'Informació Geogràfica	No imputació a Catalunya	Població
Comissionat per al Mercat de Tabacs	No imputació a Catalunya	Població
Confederació Hidrogràfica del Cantàbric	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Duero	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica de l'Ebre	Nombre seus CH Ebre a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Guadalquivir	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Guadiana	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Xúquer	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Miño-Sil	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Segura	No imputació a Catalunya	Població afectada
Confederació Hidrogràfica del Tajo	No imputació a Catalunya	Població afectada
Consell d'Administració del Patrimoni Nacional	No imputació a Catalunya	Població
Consell de la Joventut d'Espanya	No imputació a Catalunya	Població 15-29 anys
Consell Superior d'Esports	Capítols 4 i 7, segons llicències federatives	Població
Cria Cavallar de les Forces Armades	No imputació a Catalunya	Població
Entitat Estatal d'Assegurances Agràries	VAB agrari	VAB agrari
Fons Espanyol de Garantia Agrària	Capíols 4 i 7 segons transferències FEOGA	Transferències FEOGA
Fons Reg. i Org. del Mercat de Productes de Pesca i Conreus	VAB pesquer	VAB pesquer
Gerència d'Infraestructures i Equipament de la Defensa	Personal Forces Armades	Població
Gerència d'Infraestructures i Equipament de Cultura	No imputació a Catalunya	80% imputació directa a Catalunya - 20%(50% Pobl. 50% PIB)
Gerència d'Infraestructures i Equipament de la Seg. Estat	Personal forces i cossos seguretat de l'Estat	90% flux monetari - 10% població
Inst. Reestr. Mineria del Carbó i Des. Alternatiu Com. Min.	No imputació a Catalunya	Beneficiaris
Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes	No imputació a Catalunya	Població
Institut Nacional d'Estadística	Seu Central 80% - Delegacions provincials 20%	Població
Inst. Nacional d'Investigació i Tecnologia Agrària i Alimentària	No imputació a Catalunya	Població
Institut d'Astrofísica de Canàries	No imputació a Catalunya	Població
Institut d'Estudis Fiscals	No imputació a Catalunya	Població
Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuals	Capítols 4 i 7, segons películes produïdes	Població
Institut de la Joventut	No imputació a Catalunya	Població 15-29 anys
Institut de la Dona	No imputació a Catalunya	Població femenina
Institut de Salut Carles III	No imputació a Catalunya	Població
Institut de Turisme d'Espanya	No imputació a Catalunya	Despesa turistes
Institut Espanyol d'Oceanografia	No imputació a Catalunya	Població
Institut Geològic i Miner d'Espanya	No imputació a Catalunya	Població
Institut Nacional d'Administració Pública	Capítol 4, segons funcionaris CA	Població
Institut Nacional de les Arts Escèniques i de la Música	Capítol 4 i 7, segons transferències a Catalunya en el PGE	80 % imputació directa a Catalunya - 20 % (50 % pobl. 50 % PIB)
Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball	Seu central 60 % - delegacions 40 %	25 % població - 75 % PIB
Inst. Nacional de Tècnica Aeroespacial Esteban Terradas	No imputació a Catalunya	Població
Institut Nacional del Consum	No imputació a Catalunya	Població
Institut per a l'Habitatge de les Forces Armades	Personal Foces Armades	Població

Quadre 3.2.3 (continuació)

Organismes autònoms	Criteris d'imputació flux monetari	Criteris d'imputació flux benefici
Prefectura de Trànsit	Personal forces i cossos seguretat de l'Estat	90% flux monetari - 10% població
Mancomunitat dels Canals de Taibilla	No imputació a Catalunya	Població afectada
Museu Nacional d'Art Reina Sofia	No imputació a Catalunya	80 % imputació directa a Catalunya - 20 % (50 % pobl. 50 % PIB)
Oficina Espanyola de Patents i Marques	No imputació a Catalunya	25% població - 75% PIB
Organització Nacional de Trasplantaments	No imputació a Catalunya	Població
Parc de Maquinària	No imputació a Catalunya	Població
Parc Mòbil de l'Estat	Personal Administració general de l'Estat	Població
Parcs Nacionals	Capítol 1,2 i 4, segons nombre de parcs	Població
Programes Educatius Europeus	No imputació a Catalunya	Mobilitat Sócrates / Erasmus
Reial Patronat sobre Discapacitat	No imputació a Catalunya	Població
Servei Militar de Construccions	Personal Forces Armades	Població
Treball Penitenciari i Formació per a l'Ocupació	Servei traspassat	Servei traspassat
Universitat Internacional Menéndez Pelayo	Seu Santander 60% - delegacions 40%	80 % imputació directa a Catalunya- 20 % (50 % pobl. 50 % PIB)

Agències estatals	Criteris d'imputació flux monetari	Criteris d'imputació flux benefici
Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament	No imputació a Catalunya	Població
Agència Estatal Butlletí Oficial de l'Estat	No imputació a Catalunya	Població
Agència Estatal Antidopatge	Capítols 4 i 7, segons llicències federatives	Població
Agència Estatal d'Avaluació de les Polítiques Públiques i la Qualitat dels Serveis	No imputació a Catalunya	Població
Agència Estatal de Meteorologia	Seu central 30% - delegacions 70% (sense exterior cap. 4 i 7)	Població
Agència Estatal de Seguretat Aèria	Trànsit aeri (passatgers)	Trànsit aeri (passatgers)
Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)	% investigadors	25% VAB total - 75% població

Altres organismes públics	Criteris d'imputació flux monetari	Criteris d'imputació flux benefici
Agència Espanyola de Protecció de Dades	No imputació a Catalunya	Població
Agència Estatal d'Administració Tributària	mitjana declaracions IRPF i IS - personal AEAT	Població
Comissió Nacional de la Competència	No imputació a Catalunya	Població
Consell Econòmic i Social	No imputació a Catalunya	Població
Consell de Seguretat Nuclear	No imputació a Catalunya	Població
Institut Cervantes	No imputació a Catalunya	Població
Institut Espanyol de Comerç Exterior	Seu central 60% i delegacions 40%	Exportacions
Museu Nacional del Prado	No imputació a Catalunya	80 % imputació directa a Catalunya i 20 % (50 % pobl. 50 % PIB)

L'única diferència és, com ja s'ha esmentat abans, que no s'ha pogut disposar d'informació territorialitzada de la despesa. Aquesta és una restricció important, especialment en l'aplicació del criteri del flux monetari; es resol, però, cercant indicadors que estiguin al més correlacionats possible amb el destí de la despesa. Així, per exemple, pel que fa als capítols de personal, compra de béns i serveis i inversions, es té en compte si els organismes tenen alguna seu o delegació a Catalunya. En el cas que no hi hagi cap seu a Catalunya, no s'imputa despesa; en el cas contrari, es busquen indicadors, com per exemple el personal, l'activitat que es realitza en aquestes delegacions, etc. Pel que fa a les transferències corrents i de capital, es busca el destinatari últim mitjançant la informació que proporcionen els mateixos organismes o els ministeris als quals estan adscrits. En d'altres casos, es cerca la informació en els pressupostos de despesa dels organismes; quan la informació estadística per aquesta via no és possible, s'ha de recórrer a un indicador més genèric o universal.

Val a dir, però, que aproximadament un 40 % de la despesa del conjunt d'organismes correspon al fons espanyol de garantia agrària (FEGA), el qual té com a funció repartir els recursos del fons europeu d'orientació i garantia agrícola (FEOGA-Garantia) entre les comunitats autònomes. El Ministeri publica cada any aquesta distribució.

En el cas de l'aplicació de l'enfocament del flux del benefici, se segueixen els mateixos criteris que en la distribució de la despesa estatal. Així, tots els organismes que tenen una activitat que pot ser catalogada de bé públic pur d'àmbit nacional (els vinculats a defensa, seguretat ciutadana, justícia, afers exteriors, etc.) s'imputen a Catalunya en funció de la població. Per als que tenen una activitat que pot ser considerada de bé públic local (els relatius a cultura, infraestructures, etc.) s'utilitzen criteris semblants als programes estatals d'aquest tipus. És a dir, s'estableix la hipòtesi que, majoritàriament, beneficien els ciutadans de la comunitat on porten a terme l'activitat, però es considera que hi ha una part d'externalitat que afecta el conjunt de la població. Finalment, la despesa dels organismes que desenvolupen un servei privat o semiprivat —com és el cas dels organismes que atorguen subvencions directes a determinats col·lectius o presten serveis assistencials, sanitaris, etc.— s'imputa, d'acord amb l'enfocament del benefici, segons la pauta que resulta de l'aplicació del criteri del flux monetari, atès que, en aquests casos, els beneficiaris són els mateixos que els perceptors del pagament, o que, encara que siguin diferents, tenen la mateixa localització geogràfica.

En els quadres 3.2.4 i 3.2.5, es mostren els resultats de la imputació a Catalunya de les despeses dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics. S'han aplicat els criteris del flux monetari i del flux del benefici, respectivament.

Quadre 3.2.4
Incidència a Catalunya de les despeses considerades dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics. Flux monetari
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Agència Estatal d'Administració Tributària	212	224	239	236
Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)	97	114	59	187
Fons Espanyol de Garantia Agrària	368	356	378	342
Resta d'organismes	200	205	219	225
Total	**877**	**900**	**895**	**991**
% Catalunya/Espanya	**6,13**	**5,74**	**5,48**	**5,87**

En el cas de la imputació segons l'enfocament del flux monetari, s'observa que el pes de Catalunya es manté al voltant del 6 %, fruit de la concentració d'organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics a la capital de l'Estat. En el cas del flux del benefici, el percentatge d'imputació es manté al voltant de l'11 %.

Quadre 3.2.5
Incidència a Catalunya de les despeses considerades dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics. Flux del benefici
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament	83	114	148	148
Agència Estatal d'Administració Tributària	199	211	226	225
Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)	77	93	48	154
Fons Espanyol de Garantia Agrària	371	359	382	346
Gerència d'Infraestructures i Equipament de Cultura	94	94	97	107
Institut de Salut Carles III	43	55	59	57
Institut Nacional de les Arts Escèniques i de la Música	109	120	136	136
Institut per a l'Habitatge de les Forces Armades	75	75	70	23
Institut Espanyol de Comerç Exterior	61	63	62	55
Prefectura de Trànsit	54	58	56	49
Resta d'organismes	425	497	508	592
Total	**1.591**	**1.739**	**1.793**	**1.892**
% Catalunya/Espanya	**11,11**	**11,08**	**10,98**	**11,21**

3.3. Les despeses de la Seguretat Social i els seus organismes

En aquest apartat, es presenten les despeses agregades de la Seguretat Social –tenint en compte el sistema de la Seguretat Social i també els seus organismes autònoms– que s'imputen a Catalunya mitjançant l'aplicació de l'enfocament del flux monetari i del flux del benefici. En el quadre 3.3.1, es mostren les despeses totals consolidades i considerades de la Seguretat Social.

Quadre 3.3.1

Despeses totals i considerades de la Seguretat Social i els seus organismes*

Milions d'euros

	Despeses totals consolidades				Despeses considerades				% Despeses considerades/despeses totals consolidades			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
1. Despeses de personal	2.491	2.545	2.782	2.919	2.491	2.545	2.782	2.919	100	100	100	100
2. Despeses corrents en béns i serveis	3.130	3.204	3.345	3.234	3.130	3.204	3.345	3.234	100	100	100	100
3. Despeses financeres	6	7	7	4	6	7	7	4	100	100	100	100
4. Transferències corrents	107.798	116.489	126.067	146.803	107.791	116.484	126.062	146.797	100	100	100	100
A l'Administració pública central	0	0	0	0	0	0		0	-	-	-	-
A l'exterior	6	5	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Altres a l'interior	107.791	116.484	126.062	146.797	107.791	116.484	126.062	146.797	100	100	100	100
6. Inversions reals	504	501	485	443	504	501	485	443	100	100	100	100
7. Transferències de capital	86	764	1.635	1.121	86	764	1.635	1.121	100	100	100	100
A l'Administració pública central	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
A l'exterior	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Altres a l'interior	86	764	1.635	1.121	86	764	1.635	1.121	100	100	100	100
Total despeses no financeres	**114.014**	**123.511**	**134.321**	**154.523**	**114.008**	**123.506**	**134.316**	**154.517**	**100**	**100**	**100**	**100**
8. Actius financers	10.531	11.105	13.086	3.709	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Passius financers	77	770	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total despeses financeres	**10.609**	**11.875**	**13.087**	**3.709**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total despeses de l'Estat	**124.623**	**135.386**	**147.408**	**158.232**	**114.008**	**123.506**	**134.316**	**154.517**	**91**	**91**	**91**	**98**

*S'hi inclouen els organismes autònoms que gestionen prestacions socials (SPEE i FOGASA) i les mútues de funcionaris (ISFAS, MUGEJU i MUFACE).

Font: liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social i liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics.

En el quadre 3.3.2 es mostra el desglossament de les despeses considerades per organismes gestors.

Quadre 3.3.2
Detall despeses considerades de la Seguretat Social i els seus organismes
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
TGSS i entitats gestores	84.585	91.327	97.242	103.532
Mútues AT i MP	5.977	7.089	8.603	7.667
Servei Públic d'Ocupació	20.974	22.433	25.666	40.022
Fons de Garantia Salarial	330	399	453	854
Mutualitat General Judicial	80	84	89	95
Institut Social de les Forces Armades	641	673	713	742
Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat	1.422	1.501	1.550	1.605
Total	**114.008**	**123.506**	**134.316**	**154.517**

Finalment, el quadre 3.3.3 resumeix els criteris i indicadors de repartiment territorial utilitzats per imputar la despesa a Catalunya, segons òrgans gestors. Cal assenyalar que són els mateixos, tant en l'anàlisi del flux monetari com en el del flux del benefici, ja que la major part d'aquestes despeses són transferències a individus i, per tant, coincideixen els perceptors amb els beneficiaris d'aquest pagament.

Quadre 3.3.3
Criteris d'imputació de la despesa de la Seguretat Social i els seus organismes

Organisme	Criteri d'imputació
TGSS i entitats gestores	Imputació directa
Mútues AT i MP	Capítol 4 segons % AT i MP; capítols 1, 2 i 6 segons les quotes AT i MP que Catalunya aporta a la TGSS
Servei Públic d'Ocupació	Beneficiaris prestacions atur
Fons de Garantia Salarial	Capítol 4 segons prestacions socials de FOGASA a Catalunya, resta de despeses segons la remuneració dels assalariats
Mutualitat General Judicial Institut Social de les Forces Armades Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat	Programa assistència sanitària: % despesa farmàcia; programa prestacions econòmiques: % titulars+beneficiaris

Tresoreria General de la Seguretat Social i entitats gestores

El Ministeri de Treball i Immigració publica la distribució geogràfica de l'execució del pressupost de despeses de la TGSS i les entitats gestores (informació elaborada per la Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social, a partir de l'obtinguda del sistema comptable de la Seguretat Social). Per tant, atès que ja es disposa d'aquestes despeses territorialitzades, la imputació territorial a Catalunya és directa. A partir del 2008, aquesta informació no inclou la distribució territorialitzada de les despeses de

l'IMSERSO, que s'han imputat a Catalunya segons la informació territorialitzada disponible a la pàgina web d'aquesta entitat.

Mútues d'accidents de treball i malalties professionals

Atesa la manca d'informació territorialitzada d'aquestes mútues, es considera que el criteri més adequat per imputar aquestes despeses a Catalunya és, per una part, distribuir les despeses liquidades i consolidades dels capítols I, II, III i VI en funció de les quotes d'accidents de treball i malalties professionals que Catalunya aporta a la TGSS. Aquestes dades estan publicades a les memòries anuals de la TGSS. D'altra banda, les despeses del capítol IV s'imputen segons el percentatge d'accidents de treball i malalties professionals que es donen a Catalunya en relació amb els que succeeixen a Espanya.

Servei Públic d'Ocupació (SPEE)

En aquest cas, també a causa de la manca d'informació territorialitzada d'aquestes despeses, l'indicador de repartiment territorial més escaient de què es disposa és el percentatge dels beneficiaris de prestacions d'atur a Catalunya en relació amb Espanya.

Fons de garantia salarial (FOGASA)

La imputació del capítol IV de despeses es realitza d'acord amb la localització de la despesa, ja que es compta amb les dades de les prestacions socials de FOGASA a Catalunya, mentre que per a la resta de despeses, l'indicador emprat és la remuneració dels assalariats, obtinguda per mitjà de la comptabilitat regional de l'INE.

Mútues de funcionaris: MUFACE, MUGEJU i ISFAS

D'una banda, el programa d'assistència sanitària s'ha distribuït territorialment en funció de la despesa farmacèutica que cadascun d'aquests organismes realitza al territori català. D'altra banda, la suma dels titulars més els beneficiaris ha estat l'indicador de repartiment que s'ha utilitzat per al programa de prestacions econòmiques. Aquestes dades es poden trobar en les memòries anuals d'aquests organismes.

Els resultats obtinguts d'incidència a Catalunya de les despeses de la Seguretat Social i els seus organismes es recullen en el quadre 3.3.4.

Quadre 3.3.4
Incidència a Catalunya de les despeses de la Seguretat Social i els seus organismes
Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
TGSS i entitats gestores	15.037	16.203	17.142	18.076
Mútues AT i MP	1.053	1.294	1.580	1.434
Servei Públic d'Ocupació	3.383	3.596	4.167	6.617
Fons de Garantia Salarial	93	109	132	174
Mutualitat General Judicial	8	8	9	10
Institut Social de les Forces Armades	22	22	23	24
Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat	125	132	136	141
Total	**19.721**	**21.365**	**23.189**	**26.474**
% Catalunya/Espanya	**17,30**	**17,30**	**17,26**	**17,13**

S'observa que el pes de Catalunya és d'un 17,2 % de mitjana del període.

3.4. Les despeses de les empreses públiques

En aquest capítol, es presenta la despesa en inversió de les empreses públiques estatals que s'imputarà a Catalunya, ja que no es disposa de dades liquidades de la totalitat de la despesa d'aquestes empreses. Tal com s'ha esmentat en l'apartat metodològic, en aquest estudi s'inclouen les empreses que formen part del sector Administració central, en termes del sistema europeu de comptes (SEC) i d'altres empreses públiques que contribueixen a incrementar significativament l'estoc de capital públic[18].

En el quadre 3.4.1, es mostra la inversió realitzada per aquestes empreses a Catalunya, Espanya i la part catalogada com a "no regionalitzable". Les dades liquidades de les empreses que realitzen inversions en infraestructures de caire econòmic (pràcticament la totalitat de les empreses públiques considerades) provenen de la informació de la IGAE sobre el compliment de la disposició addicional tercera de l'Estatut d'autonomia de Catalunya en matèria d'inversions de l'Estat a Catalunya a partir de l'any 2007. Per a la resta d'empreses, les fonts d'informació que s'ha utilitzat són les inversions previstes de realitzar dels annexos d'inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat. Per a l'any 2006, les dades liquidades provenen de l'anuari estadístic del Ministeri de Foment.

[18] ADIF, la Societat Estatal de Gestió Immobiliària del Patrimoni, les societats d'aigües dependents del Ministeri de Medi Ambient, AENA i Ports de l'Estat.

Quadre 3.4.1
Inversió real de les empreses públiques
Milions d'euros

	2006			2007			2008			2009		
	Cat.	No reg.	Esp.	Cat.	No reg.	Esp.	Cat.	No reg.	Esp.	Cat.	No reg.	Esp.
Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA)	485	0	1.822	723	0	2.143	686	73	2.121	554	0	1.763
Aigües de la Conca de l'Ebre (ACESA)	0		50	28	0	60	57	0	81	84	0	143
Aigües de la Conca del Guadalquivir (AQUAVIR)	0		71	0	0	96	0	0	136	0	0	35
Aigües de la Conca del Mediterrani (AQUAMED)	3		75	1	0	172	4	0	300	17	0	253
Aigües de la Conca del Nord (ACUNOR)	0		21	0	0	63	0	0	56	0	0	22
Aigües de la Conca del Segura (ACSEGURA)	0		52	0	4	99	0	1	73	0	0	49
Aigües de la Conca del Tajo	0		45	0	0	87	0	0	107	0	0	85
Aigües del Duero	0		26	0	0	28	0	0	65	0	0	34
Aigües del Xúquer	0		50	0	0	19	0	0	105	0	0	77
Canal de Navarra	0		45	0	0	26	0	0	46	0	0	50
Canal Segarra-Garrigues	5		5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Depuradora del Baix Llobregat	41		41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ens Públic Radio Televisión Española (RTVE)	0	0	0	5	0	22	1	0	28	1	0	30
Gestor d'Infraestructuras Ferroviàrias (GIF/ADIF)	905	98	3.782	826	87	3.894	930	82	4.458	1.134	107	4.724
Hidroguadiana	0		2	0	0	3	0	0	52	0	0	62
Infraestructuras i Equipaments Hispalenses, SA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institut Nacional de Tecnologies de la Comunicació, SA	0	0	3	0	0	13	0	0	7	0	0	0
Institut per a la Diversificació i Estalvi de l'Energia	7	0	19	3	0	12	4	0	11	0	0	2
Ports de l'Estat	250	0	1.067	162	0	1.050	170	0	1.152	147	0	1.152
Ràdio Nacional d'Espanya, SA (RNE)	1	6	22	0	2	6	1	1	12	1	1	11
Societat Estatal de Gestió Immobiliària del Patrimoni (SEGIPSA)	2		34	5	0	33	0	0	0	5	0	36
Societat Estatal de Commemoracions Culturals, SA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Societat Estatal de Gestió d'Actius, SA (AGESA)	0	0	6	0	0	5	0	0	8	0	0	9
Societat Estatal de Gestió de la Informació Turística, SA (SEGITUR)	0	0	5	0	0	2	0	0	2	0	0	1
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries de la Meseta Sud, SA	0	0	60	0	0	71	0	0	143	0	0	2
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Nord, SA	0	0	59	0	0	62	0	0	185	0	0	32
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Nord-Est, SA	39	0	154	20	0	77	19	0	68	12	0	32
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Sud i Est, SA	0	0	68	0	0	91	0	0	168	0	0	32
Societat Estatal d'Infraestructures del Transport Terrestre, SA (SEITTSA)	0	0	15	88	327	1.402	150	922	2.301	257	110	1.924
Societat Estatal d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, SA (SIEPSA)	0	8	182	0	12	338	0	12	354	0	5	295
Societat Estatal per a Exposicions Internacionals, SA	0	0	4	0	0	18	0	3	9	0	0	24
Societat Estatal per a l'Acció Cultural en l'Exterior, SA (SEACEX)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Televisió Espanyola, SA (TVE)	7	0	40	6	0	28	3	0	27	5	0	47
Total	**1.747**	**112**	**7.828**	**1.866**	**432**	**9.919**	**2.026**	**1.094**	**12.077**	**2.217**	**224**	**10.929**

Font: anuari estadístic del Ministeri de Foment, pressupostos generals de l'Estat i IGAE.

Segons l'enfocament del flux monetari, la territorialització ha consistit a imputar directament a Catalunya la inversió feta per aquestes empreses en aquesta comunitat.

El quadre 3.4.2 detalla les hipòtesis i indicadors d'imputació territorial a Catalunya aplicades a cada empresa, segons el criteri del flux del benefici. L'aplicació d'aquest criteri comporta establir hipòtesis sobre els beneficiaris d'aquests projectes. És en aquest sentit que els criteris d'imputació territorial utilitzats són similars als emprats per distribuir la despesa dels apartats anteriors.

Quadre 3.4.2
Criteris d'imputació de les inversions de les empreses públiques. Flux benefici

Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA)	90 % segons % territorialització a Catalunya i 10 % trànsit aeri passatgers
Aigües de la Conca de l'Ebre (ACESA)	Població afectada a Catalunya
Aigües de la Conca del Guadalquivir (AQUAVIR)	No té població afectada a Catalunya
Aigües de la Conca del Mediterráneo (AQUAMED)	Població afectada a Catalunya
Aigües de la Conca del Norte (ACUNOR)	No té població afectada a Catalunya
Aigües de la Conca del Segura (ACSEGURA)	No té població afectada a Catalunya
Aigües de la Conca del Tajo	No té població afectada a Catalunya
Aigües del Duero	No té població afectada a Catalunya
Aigües del Xúquer	No té població afectada a Catalunya
Canal de Navarra	No té població afectada a Catalunya
Canal Segarra-Garrigues	Població afectada a Catalunya
Depuradora del Baix Llobregat	Població afectada a Catalunya
Ens Públic Radio Televisión Española (RTVE)	Població
Gestor d'Infraestructuras Ferroviàrias (GIF/ADIF)	50 % segons nombre AVE directes i 50 % segons nombre AVE indirectes
Hidroguadiana	No té població afectada a Catalunya
Infraestructuras i Equipaments Hispalenses, SA	No té població afectada a Catalunya
Institut Nacional de Tecnologies de la Comunicació, SA	75% població - 25% VAB total
Institut per a la Diversificació i Estalvi de l'Energia	50 % consum energètic i 50 % població
Ports de l'Estat	80 % segons % territorialització a Catalunya i 20 % trànsit marítim mercaderies
Ràdio Nacional d'Espanya, SA (RNE)	Població
Societat Estatal de Gestió Immobiliària del Patrimoni (SEGIPSA)	Població
Societat Estatal de Commemoracions Culturals, SA	Població
Societat Estatal de Gestió d'Actius, SA (AGESA)	No afecta Catalunya
Societat Estatal de Gestió de la Informació Turística, SA (SEGITUR)	Despesa turistes
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries de la Meseta Sud, SA	No té població afectada a Catalunya
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Nord, SA	No té població afectada a Catalunya
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Nord-Est, SA	90 % segons % territorialització a Catalunya i 10 % població Cat/CA afectades
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Sud i Est, SA	No té població afectada a Catalunya
Societat Estatal d'Infraestructures del Transport Terrestre, SA (SEITTSA)	90% segons % territorialització a Catalunya i 10% població
Societat Estatal d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, SA (SIEPSA)	Servei totalment traspassat
Societat Estatal per a Exposicions Internacionals, SA	80% segons % territorialització a Catalunya - 20% (50% Pobl. 50% PIB)
Societat Estatal per a l'Acció Cultural en l'Exterior, SA (SEACEX)	Població
Televisió Espanyola, SA (TVE)	Població

El quadre 3.4.3 mostra la incidència a Catalunya de les inversions reals de les empreses públiques, segons el mètode d'imputació del flux del benefici. S'observa que el pes de Catalunya en el total d'Espanya és d'un 23,2 % de mitjana del període, mentre que en el quadre 3.4.1, s'observa que segons el flux monetari el pes de Catalunya és d'un 19,5 % de mitjana del període.

Quadre 3.4.3

Incidència a Catalunya de les inversions reals de les empreses públiques. Flux del benefici

Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA)	469	690	678	531
Aigües de la Conca de l'Ebre (ACESA)	9	11	15	26
Aigües de la Conca del Guadalquivir (AQUAVIR)	0	0	0	0
Aigües de la Conca del Mediterráneo (AQUAMED)	26	60	105	89
Aigües de la Conca del Norte (ACUNOR)	0	0	0	0
Aigües de la Conca del Segura (ACSEGURA)	0	0	0	0
Aigües de la Conca del Tajo	0	0	0	0
Aigües del Duero	0	0	0	0
Aigües del Xúquer	0	0	0	0
Canal de Navarra	0	0	0	0
Canal Segarra-Garrigues	5	-	-	-
Depuradora del Baix Llobregat	41	-	-	-
Ens Públic Radio Televisión Española (RTVE)	0	4	5	5
Gestor d'Infraestructuras Ferroviàrias (GIF/ADIF)	1.127	1.161	1.329	1.408
Hidroguadiana	0	0	0	0
Infraestructuras i Equipaments Hispalenses, SA	0	0	0	0
Institut Nacional de Tecnologies de la Comunicació, SA	0	2	1	0
Institut per a la Diversificació i Estalvi de l'Energia	3	2	2	0
Ports de l'Estat	236	167	177	158
Ràdio Nacional d'Espanya, SA (RNE)	4	1	2	2
Societat Estatal de Gestió Immobiliària del Patrimoni (SEGIPSA)	5	5	0	6
Societat Estatal de Commemoracions Culturals, SA	0	0	0	0
Societat Estatal de Gestió d'Actius, SA (AGESA)	0	0	0	0
Societat Estatal de Gestió de la Informació Turística, SA (SEGITUF	1	0	0	0
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries de la Meseta Sud, SA	0	0	0	0
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Nord, SA	0	0	0	0
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Nord-Est, SA	46	23	22	13
Societat Estatal d'Infraestructures Agràries del Sud i Est, SA	0	0	0	0
Societat Estatal d'Infraestructures del Transport Terrestre, SA (SEI	0	126	263	276
Societat Estatal d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, SA	0	0	0	0
Societat Estatal per a Exposicions Internacionals, SA	0	1	0	1
Societat Estatal per a l'Acció Cultural en l'Exterior, SA (SEACEX)	0	0	0	0
Televisió Espanyola, SA (TVE)	6	4	4	8
Total	**1.981**	**2.257**	**2.603**	**2.522**
% Catalunya/Espanya	**25,30**	**22,75**	**21,55**	**23,07**

3.5. Les despeses del sector públic central a Catalunya

En aquest subapartat es presenta el resultat de la imputació de les despeses del sector públic central a Catalunya en el període 2006-2009, tant en els seus valors absoluts com en percentatge respecte del total, seguint els criteris d'imputació exposats en els apartats anteriors. Igualment, com en el cas dels ingressos, es presenten les imputacions fetes segons el principi del flux monetari i segons el principi del flux del benefici.

En conjunt, i seguint el criteri del flux monetari, les despeses del sector públic central imputades a Catalunya representen entre el 13 % i el 14 % del total de les comunitats autònomes, percentatge que se situa entre el 14 % i el 15 %, quan els criteris d'imputació de la despesa es basen en l'enfocament del flux del benefici (quadre 3.5.1). Aquest repartiment de la despesa és especialment desfavorable per a Catalunya en les despeses realitzades per l'Estat (incloent-hi el model de finançament de les comunitats autònomes), els organismes autònoms i els ens públics. No obstant això, es veu parcialment compensat per les despeses de la Seguretat Social[19] i les inversions de les empreses públiques.

[19] Les despeses de la Seguretat Social no es distribueixen per decisions del Govern central, sinó que responen a drets adquirits a títol personal. Tot i la progressivitat del sistema, com que a Catalunya les cotitzacions són més altes que a la mitjana de l'Estat, també ho són les prestacions rebudes.

Quadre 3.5.1

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses de l'Administració pública central a Catalunya 2006-2009

Milions d'euros

	Despeses considerades				Catalunya (flux monetari)				Catalunya (flux del benefici)			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Total despeses	**243.711**	**265.324**	**296.804**	**321.032**	**33.293**	**35.910**	**40.203**	**45.403**	**36.705**	**39.771**	**44.440**	**49.199**
Despeses Estat	**107.559**	**116.201**	**134.090**	**138.716**	**10.948**	**11.778**	**14.093**	**15.721**	**13.413**	**14.410**	**16.856**	**18.311**
Finançament autonòmic	32.128	35.780	39.421	48.344	2.600	2.864	3.228	6.111	2.600	2.864	3.228	6.111
Finançament local	12.915	14.607	23.691	15.361	2.871	3.112	4.502	3.184	2.872	3.137	4.510	3.194
Infraestructures de transport	5.264	5.690	5.878	6.627	545	562		806	726	752	890	963
Carreteres	*3.596*	*3.877*	*3.978*	*4.442*	*229*	*285*	*469*	*438*	*421*	*472*	*573*	*593*
Ferrocarrils	*1.668*	*1.813*	*1.900*	*2.185*	*316*	*278*	*319*	*369*	*304*	*280*	*317*	*370*
Defensa	8.082	8.322	9.262	8.739	305	327	363	368	1.225	1.364	1.444	1.364
Pensions classes passives	8.064	8.611	9.134	9.664	671	717	766	494	672	718	767	495
Interessos deute	15.504	14.504	15.875	17.623	1.518	1.420	1.554	1.725	1.845	1.726	1.890	2.097
Resta	25.603	28.687	30.829	32.358	2.439	2.775	2.892	3.032	3.474	3.849	4.126	4.088
Despeses OA i ens públics	**14.316**	**15.698**	**16.321**	**16.871**	**877**	**900**	**895**	**991**	**1.591**	**1.739**	**1.793**	**1.892**
Inversió EP	**7.828**	**9.919**	**12.077**	**10.929**	**1.747**	**1.866**	**2.026**	**2.217**	**1.981**	**2.257**	**2.603**	**2.522**
ADIF	3.782	3.894	4.458	4.724	905	826	930	1.134	1.127	1.161	1.329	1.408
Aena	1.822	2.143	2.121	1.763	485	723	686	554	469	690	678	531
Ports de l'Estat	1.067	1.050	1.152	1.152	250	162	170	147	236	167	177	158
SEITTSA	15	1.402	2.301	1.924	0	88	150	257	0	126	263	276
Altres*	1.142	1.431	2.044	1.366	107	68	89	125	148	113	156	149
Despeses SS	**114.008**	**123.506**	**134.316**	**154.517**	**19.721**	**21.365**	**23.189**	**26.474**	**19.721**	**21.365**	**23.189**	**26.474**
Pensions	75.628	81.784	86.749	92.010	13.786	14.952	15.871	16.844	13.786	14.952	15.871	16.844
Altres	38.380	41.722	47.567	62.506	5.935	6.413	7.318	9.630	5.935	6.413	7.318	9.630
%Catalunya/Espanya												
Total despeses					**13,66**	**13,53**	**13,55**	**14,14**	**15,06**	**14,99**	**14,97**	**15,33**
Despeses Estat					**10,18**	**10,14**	**10,51**	**11,33**	**12,47**	**12,40**	**12,57**	**13,20**
Finançament autonòmic					8,09	8,01	8,19	12,64	8,09	8,01	8,19	12,64
Finançament local					22,23	21,31	19,00	20,73	22,24	21,48	19,04	20,79
Infraestructures de transport					10,35	9,88	0,00	12,17	13,79	13,22	15,15	14,52
Carreteres					*6,36*	*7,35*	*11,80*	*9,85*	*11,72*	*12,17*	*14,41*	*13,35*
Ferrocarrils					*18,95*	*15,31*	*16,77*	*16,88*	*18,24*	*15,45*	*16,70*	*16,91*
Defensa					3,77	3,92	3,91	4,22	15,15	16,39	15,59	15,60
Pensions classes passives					8,32	8,33	8,39	5,12	8,33	8,34	8,40	5,13
Interessos deute					9,79	9,79	9,79	9,79	11,90	11,90	11,91	11,90
Resta					9,53	9,67	9,38	9,37	13,57	13,42	13,38	12,63
Despeses OA i ens públics					**6,13**	**5,74**	**5,48**	**5,87**	**11,11**	**11,08**	**10,98**	**11,21**
Inversió EP					**22,32**	**18,81**	**16,77**	**20,29**	**25,30**	**22,75**	**21,55**	**23,07**
ADIF					23,93	21,20	20,85	24,01	29,81	29,81	29,81	29,81
Aena					26,60	33,72	32,36	31,40	25,76	32,21	31,98	30,11
Ports de l'Estat					23,47	15,43	14,77	12,78	22,11	15,88	15,33	13,74
SEITTSA					0,00	6,27	6,54	13,34	1,60	8,95	11,41	14,33
Altres*					9,34	4,74	4,35	9,17	12,93	7,92	7,64	10,89
Despeses SS					**17,30**	**17,30**	**17,26**	**17,13**	**17,30**	**17,30**	**17,26**	**17,13**
Pensions					18,23	18,28	18,30	18,31	18,23	18,28	18,30	18,31
Altres					15,46	15,37	15,38	15,41	15,46	15,37	15,38	15,41

4. Resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central 2006-2009

La situació financera del sector públic central està relacionada amb la posició de l'economia en el cicle, de manera que l'endeutament tendeix a augmentar en èpoques de crisi i l'estalvi a fer-ho quan hi ha expansió.

El gràfic 4.1 indica l'evolució del dèficit o superàvit del sector públic central, que inclou l'Administració central i l'Administració de la Seguretat Social, i el creixement de l'economia.

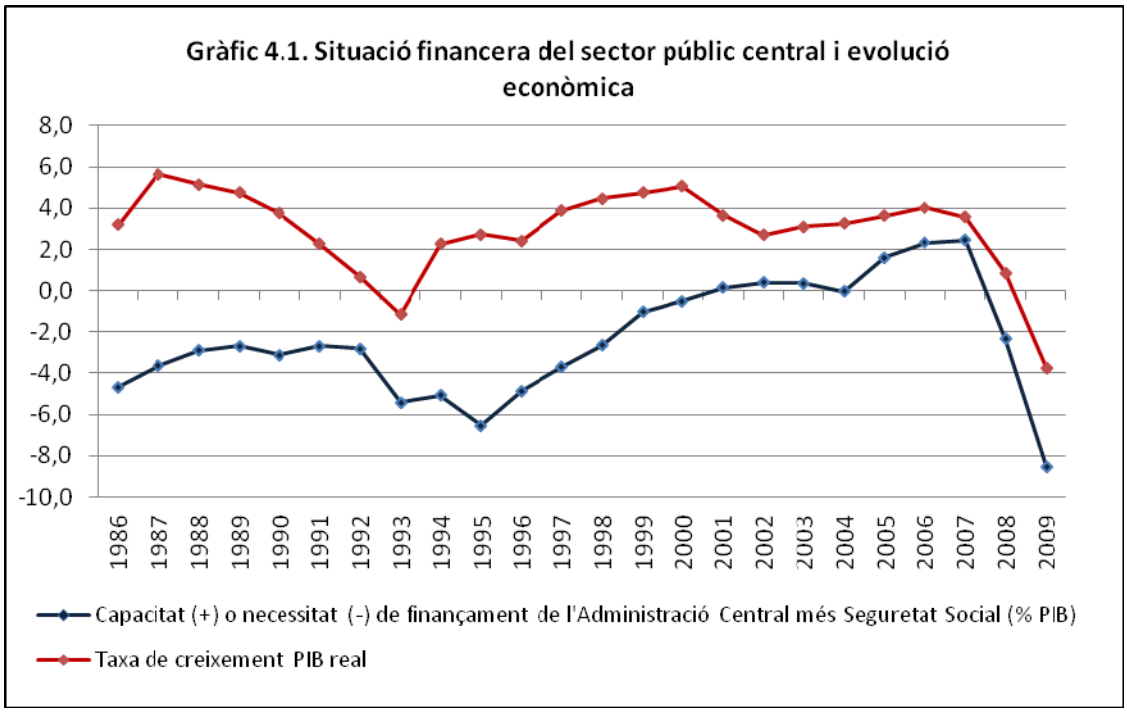

Font: Banc d'Espanya (1986-1994 SEC-79, a partir del 1995 protocol del dèficit excessiu) i INE.

Tot i que els estudis anteriors de la balança fiscal de Catalunya, tant del Departament d'Economia com els acadèmics[20], ja consideraven la conveniència d'oferir els resultats neutralitzats pel cicle econòmic, la situació pressupostària actual ho fa encara més necessari. L'any 2009, el dèficit pressupostari del sector públic central marca un rècord històric i arriba al 8,5 % del PIB de l'Estat. Un desequilibri tan elevat podria, fins i tot, derivar en el fet que totes les comunitats autònomes obtinguessin un saldo fiscal positiu. Per tant, i a fi de mesurar correctament els recursos que rep o aporta Catalunya a la cohesió territorial, en aquesta secció es presenten els resultats del saldo fiscal neutralitzat corresponents a l'actualització per als anys 2006-2009[21].

[20] Per exemple, Castells [*et al*] (2000) per a les balances de totes les comunitats autònomes pels anys 1991-1996.
[21] La secció 6 mostra les diferències entre aquests resultats i els obtinguts sense neutralitzar pel període sencer (1986-2009), i explica com aquests últims es veuen afectats pel cicle econòmic.

Neutralitzar la situació financera del sector públic central implica assumir que aquest actua amb pressupost equilibrat. La hipòtesi emprada per assolir-ho comporta ajustar els ingressos per tal d'igualar-los a les despeses realitzades. El càlcul es presenta en el quadre 4.1.

Quadre 4.1

Ingressos del sector públic central. Ajust per la neutralització del saldo fiscal

Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Total ingressos efectius	266.588	292.197	267.722	239.919
Total ingressos estimats	243.711	265.324	296.804	321.032
Diferència que s'ha d'ajustar	**-22.877**	**-26.873**	**29.082**	**81.113**

Durant els dos primers anys, els ingressos considerats per calcular les balances fiscals van ser superiors a la despesa considerada. Així, per fer la neutralització, el saldo fiscal s'ha de calcular assumint uns ingressos menors. En canvi, i especialment l'any 2009, les despeses van ser superiors als ingressos i, per tant, aquests s'han de suposar més alts per al càlcul del saldo fiscal neutralitzat.

La diferència entre els ingressos efectius que va tenir el sector públic central i els estimats per fer el càlcul del saldo fiscal neutralitzat es distribueix entre les comunitats autònomes proporcionalment al que cada una va aportar realment. Per tant, els percentatges d'ingressos detrets de cada autonomia és manté inalterat.

El quadre 4.2 mostra els resultats pel flux monetari un cop realitzat aquest ajust metodològic. El dèficit fiscal de Catalunya l'any 2006 va ser de 14.493 milions d'euros, equivalent al 7,9 % del PIB català. El 2007, el dèficit fiscal va passar a ser de 15.913 milions d'euros, el 8,1 % del PIB; el 2008, el dèficit va ser de 17.200 milions d'euros, un 8,5 % del PIB; i el darrer any disponible, el 2009, es va situar en 16.409 milions d'euros, un 8,4 % del PIB.

Quadre 4.2

Balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central 2006-2009. Neutralitzat pel cicle econòmic. Flux monetari

Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Ingressos detrets de Catalunya	47.786	51.823	57.403	61.812
Despeses rebudes a Catalunya	33.293	35.910	40.203	45.403
Saldo	**-14.493**	**-15.913**	**-17.200**	**-16.409**
% s/PIB	**-7,9%**	**-8,1%**	**-8,5%**	**-8,4%**

Sota l'enfocament del flux del benefici, es produeix també un lleuger empitjorament del dèficit fiscal català durant els anys estimats. En concret, el dèficit fiscal català l'any 2006 va ser de 10.320 milions d'euros, quantia que va suposar el 5,6 % del PIB català. Mentre que per al 2009 el dèficit fiscal es va situar en 11.261 milions d'euros, xifra que representava el 5,8 % del PIB (quadre 4.3).

Quadre 4.3

Balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central 2006-2009. Neutralitzat pel cicle econòmic. Flux del benefici

Milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Ingressos detrets de Catalunya	47.025	50.907	56.300	60.460
Despeses rebudes a Catalunya	36.705	39.771	44.440	49.199
Saldo	**-10.320**	**-11.136**	**-11.860**	**-11.261**
%s/PIB	**-5,6%**	**-5,6%**	**-5,9%**	**-5,8%**

5. Evolució de la balança fiscal de Catalunya 1986-2009

5.1. El saldo fiscal de Catalunya

A continuació s'analitza l'evolució de la balança fiscal de Catalunya des del 1986 fins al 2009, segons el flux monetari; l'únic amb dades disponibles per al període sencer. Aquest període de 24 anys permet analitzar la sèrie des d'una perspectiva històrica.

A l'hora d'analitzar la balança fiscal de Catalunya des del 1986 al 2009, cal tenir present un aspecte de caràcter tècnic. Tot i que no desvirtuen de cap manera els resultats obtinguts, s'ha de tenir en compte que els diferents estudis de la balança fiscal elaborats des de Catalunya[22] han anat incorporant alguns canvis metodològics, com per exemple, la inclusió de les inversions de les empreses públiques o la imputació de les despeses en interessos.

En el quadre 5.1.1 es presenten els resultats de la balança fiscal de Catalunya per al període 1986-2009. Es mostra el saldo fiscal neutralitzat (en milions d'euros i en percentatge del PIB català), que anul·la l'efecte de la variabilitat en la situació financera del sector públic central i permet la comparació entre els anys.

[22] Vegeu la bibliografia adjunta.

Quadre 5.1.1
Balança fiscal neutralitzada de Catalunya amb el sector públic central. Flux monetari

	Milions d'euros	% PIB de Catalunya[1]
1986	-2.465	-6,7
1987	-2.868	-6,9
1988	-3.466	-7,4
1989	-4.056	-7,6
1990	-4.867	-8,2
1991	-5.174	-7,9
1992	-5.988	-8,5
1993	-7.263	-10,0
1994	-6.732	-8,7
1995	-6.416	-7,6
1996	-7.088	-7,8
1997	-7.018	-7,3
1998	-6.813	-6,7
1999	-8.124	-7,4
2000	-8.532	-7,2
2001	-8.565	-6,7
2002	-13.696	-10,0
2003	-13.036	-8,9
2004	-13.595	-8,6
2005	-14.186	-8,3
2006	-14.493	-7,9
2007	-15.913	-8,1
2008	-17.200	-8,5
2009	-16.409	-8,4
Mitjana		-8,0
Desviació estàndard		0,9

[1] PIB 1995-2001 base 2000 INE, PIB 1986-1994 base 1986 enllaçat.

Nota: A partir de l'any 2002, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

La mitjana del dèficit fiscal neutralitzat de Catalunya per a tot el període se situa en el 8 % del PIB català i és una mica superior (més negatiu) durant l'última dècada que per als anys anteriors. Tot i així, és remarcable la seva estabilitat en el temps, que oscil·la entre el 6,7 % i el 10 % del PIB català, malgrat tots els canvis produïts en 24 anys (vegeu el gràfic 5.1.1).

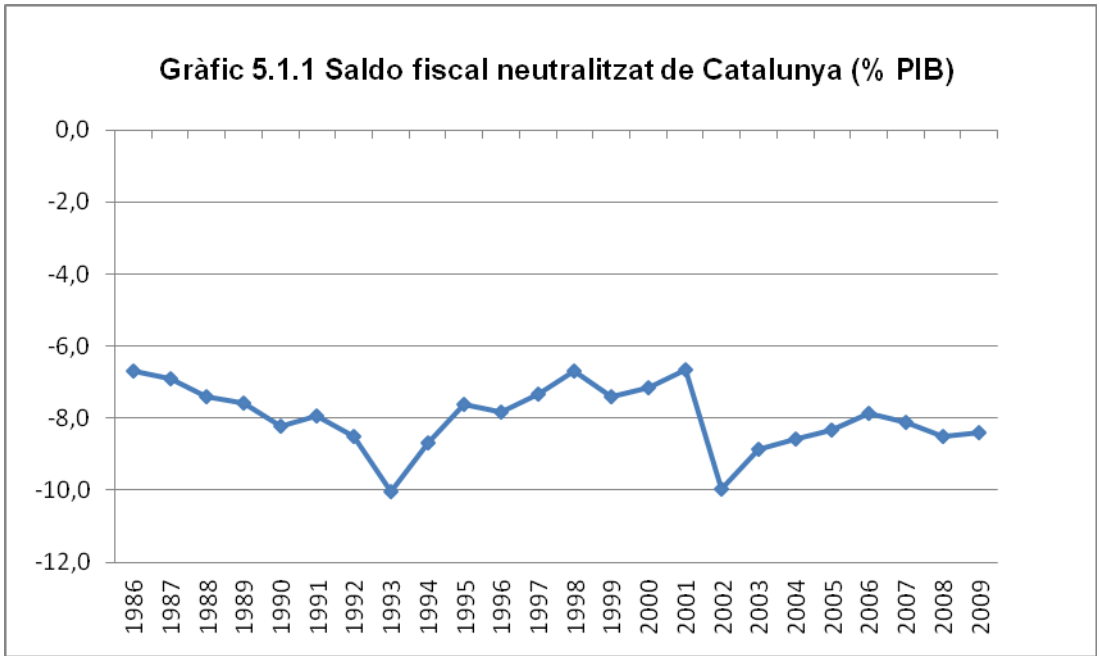

5.2. El saldo fiscal de Catalunya per habitant

A continuació s'analitza la implicació que el saldo fiscal agregat, mostrat en l'apartat anterior, té per a la ciutadania de Catalunya.

Per fer aquest càlcul, primer és convenient transformar el saldo d'euros corrents a euros constants. Això implica extreure l'efecte de la inflació i fer-los comparables per a tots els anys. Les magnituds s'expressen en euros del 2009, per tal que siguin al més entenedores possibles. Una vegada s'obté el saldo agregat en euros constants, només cal dividir-lo per la població catalana de l'any corresponent per obtenir la contribució de cada ciutadà de Catalunya.

El quadre 5.2.1 mostra els resultats del saldo fiscal neutralitzat per al període estudiat.

Quadre 5.2.1
Saldo fiscal neutralitzat per persona. Flux monetari

	Milions d'euros euros constants [1]	Euros per persona euros constants [1]
1986	-6.475	-1.076
1987	-7.117	-1.181
1988	-8.141	-1.348
1989	-8.896	-1.471
1990	-9.947	-1.642
1991	-9.873	-1.627
1992	-10.691	-1.758
1993	-12.424	-2.039
1994	-11.064	-1.813
1995	-10.065	-1.647
1996	-10.747	-1.754
1997	-10.393	-1.691
1998	-9.846	-1.596
1999	-11.440	-1.845
2000	-11.613	-1.858
2001	-11.189	-1.772
2002	-17.152	-2.672
2003	-15.676	-2.388
2004	-15.716	-2.342
2005	-15.725	-2.292
2006	-15.429	-2.204
2007	-16.393	-2.288
2008	-17.303	-2.380
2009	-16.409	-2.251

[1] Euros constants amb base 2009
Nota: A partir de l'any 2002, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

S'observa que el saldo fiscal per persona s'ha doblat en aquest temps i ha passat de 1.076 euros, l'any 1986, a 2.251 euros, l'any 2009. El gràfic 5.2.1 descriu l'increment al llarg del temps.

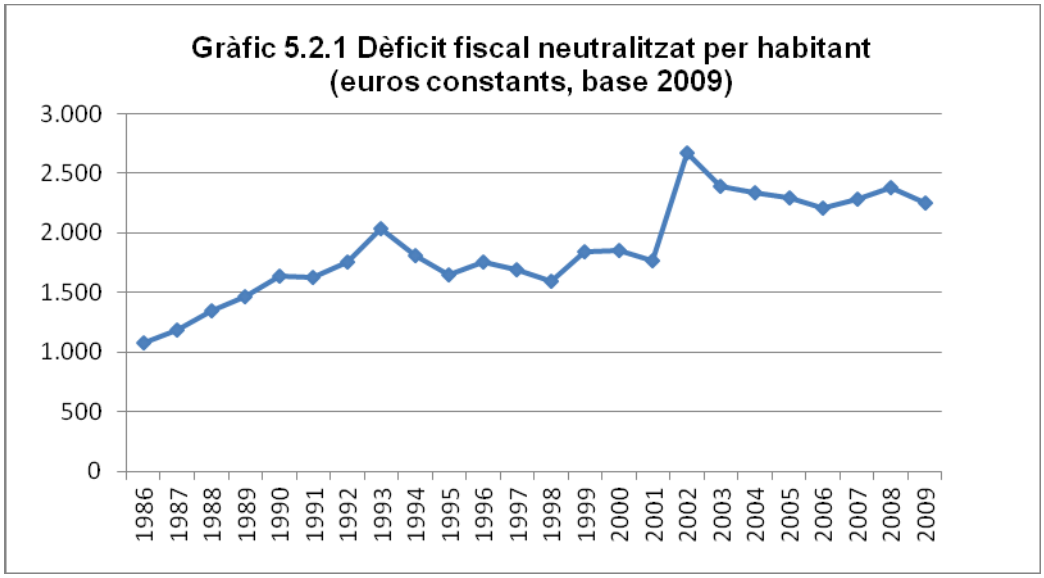

5.3. Participació de Catalunya en els ingressos i les despeses del sector públic central

El dèficit fiscal que pateix Catalunya és el resultat d'una aportació als ingressos de l'Administració central molt superior a la territorialització de la despesa que aquesta fa a Catalunya. El sector públic central detreu de Catalunya un percentatge superior del que correspon al seu pes en el PIB estatal. En canvi, es destina a Catalunya una despesa menor, fins i tot, al que li correspon pel seu pes poblacional. Aquesta diferència, que és notablement estable en el temps, és la responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya.

El quadre 5.3.1 mostra el percentatge que representen els ingressos detrets de Catalunya pel sector públic central i els compara amb el percentatge de la despesa destinada a Catalunya per al període 1986-2009.

Quadre 5.3.1
Participació de Catalunya en els ingressos i les despeses del sector públic central. Flux monetari
% sobre el total de les comunitats autònomes

	% ingressos	% despesa
1986	18,91	14,20
1987	18,96	14,18
1988	19,02	14,00
1989	19,14	13,90
1990	19,23	13,80
1991	19,27	13,98
1992	19,43	14,10
1993	19,33	13,73
1994	19,32	14,02
1995	19,77	14,78
1996	19,88	14,68
1997	20,04	14,98
1998	19,60	14,98
1999	19,74	14,32
2000	19,73	14,40
2001	19,67	14,64
2002	19,83	12,98
2003	19,70	13,41
2004	19,55	13,28
2005	19,66	13,41
2006	19,61	13,66
2007	19,53	13,53
2008	19,34	13,55
2009	19,25	14,14
Mitjana	19,49	14,03
Desviació estàndard	0,31	0,54

Catalunya ha estat aportant de mitjana al voltant del 19,5 % dels ingressos de l'Administració central i l'Administració de la Seguretat Social. Del pressupost d'aquestes administracions, els catalans han rebut de mitjana el 14 % de tots els recursos. Una diferència del 5,5 % del pressupost d'aquestes administracions en contra de Catalunya.

Darrere d'aquestes diferències observades entre ingressos i despeses hi ha dos factors marcadament diferents. Per un costat, hi ha la redistribució interpersonal a través dels drets adquirits a títol personal. Aquests inclouen les prestacions socials i les prestacions d'atur, finançades, principalment, mitjançant cotitzacions a la Seguretat Social i els seus organismes autònoms[23]. Per una altra banda, hi ha les conseqüències de les polítiques territorials fetes pel Govern central. Estudiar aquestes polítiques per

[23] MUFACE, MUGEJU, ISFAS, FOGASA i INEM o SPEE.

separat dóna una visió més clara del tractament que rep Catalunya per part de l'Administració central.

El quadre 5.3.2 repeteix l'exercici anterior, però se n'exclouen les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a l'Administració de la Seguretat Social. No inclou, per tant, ni les contribucions ni les prestacions d'atur.

Quadre 5.3.2
Participació de Catalunya en els ingressos i les despeses de l'Administració central (exclou la Seguretat Social). Flux monetari
% sobre el total de les comunitats autònomes

	% ingressos	% despesa	diferència	diferència / ingressos
1986	19,15	10,33	8,82	0,46
1987	19,08	10,56	8,52	0,45
1988	19,06	10,61	8,45	0,44
1989	19,27	10,75	8,52	0,44
1990	19,40	10,55	8,85	0,46
1991	19,56	10,45	9,11	0,47
1992	19,83	10,82	9,01	0,45
1993	19,79	10,38	9,41	0,48
1994	19,76	10,19	9,57	0,48
1995	20,20	13,00	7,20	0,36
1996	20,47	12,87	7,60	0,37
1997	20,83	13,39	7,44	0,36
1998	19,92	13,60	6,32	0,32
1999	19,94	12,49	7,45	0,37
2000	19,87	12,64	7,23	0,36
2001	19,81	13,00	6,81	0,34
2002	19,97	10,04	9,93	0,50
2003	19,85	10,26	9,59	0,48
2004	19,70	9,76	9,94	0,50
2005	19,89	9,80	10,09	0,51
2006	19,82	10,46	9,36	0,47
2007	19,71	10,26	9,45	0,48
2008	19,41	10,47	8,94	0,46
2009	19,31	11,37	7,94	0,41
Mitjana	19,73	11,17	8,56	0,43

L'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen obtenen de Catalunya el 19,7 % del totals dels seus ingressos, però hi destinen només l'11,2 % dels seus recursos, que són majoritàriament discrecionals.

El percentatge que no torna (la diferència entre el contribueix i rep Catalunya) és equivalent al 40 % dels tributs detrets de Catalunya. Això implica que per cada euro que l'Administració central recapta a Catalunya (excloent la Seguretat Social i l'atur),

43 cèntims no es gasten al territori. Les decisions discrecionals sobre la destinació de la despesa que fa el Govern central són clarament perjudicials per a Catalunya[24].

Cal remarcar que aquesta desproporció entre el pes específic dels ingressos aportats i el de les despeses destinades a Catalunya es manté invariable, independentment de quin sigui el dèficit o superàvit pressupostari del Govern central. Aquests percentatges mostren el desequilibri que existeix amb independència del fet que es neutralitzi el dèficit o el superàvit. La neutralització només és rellevant per oferir el dèficit fiscal en xifres absolutes i és innecessària quan el desequilibri es dóna amb el percentatge dels ingressos aportats i les despeses rebudes.

[24] Part de les diferències observades al llarg dels anys en el percentatge de despesa destinada a Catalunya es deu al tractament de Sanitat. Entre 1986 i 1994, Sanitat estava gestionada per la Seguretat Social. Entre 1995 i 2001 s'inclou com a despesa de l'Administració central. A partir del 2002, com que la competència va ser traspassada a totes les comunitats autònomes, es vehicula a través del model de finançament.

6. El saldo fiscal i el cicle econòmic

L'endeutament permet al sector públic central gastar per sobre dels ingressos que ha detret de les comunitats autònomes. De la mateixa manera, quan estalvia està obligat a gastar menys del que recapta. Per veure l'efecte que la situació financera té sobre els saldos fiscals no neutralitzats, posem un exemple teòric en que totes les comunitats autònomes reben despesa proporcionalment al que han aportat a l'Administració central. És a dir, no hi ha redistribució territorial entre les autonomies.

Sota aquesta hipòtesi, si el sector públic central s'endeutés, els saldos fiscals de totes les autonomies esdevindrien positius i la suma de tots els saldos territorials seria igual al nivell de dèficit públic del sector públic central. Per tant, el saldos donarien una imatge esbiaixada dels fluxos entre els territoris, ja que semblaria que totes les comunitats autònomes estarien rebent recursos nets d'altres territoris. I el contrari succeiria si el sector públic central estalviés. Els saldos fiscals de totes les comunitats autònomes serien negatius indicant erròniament que tots són aportants nets de recursos.

La redistribució territorial és una suma zero: el que guanyen unes comunitats autònomes ho aporten les altres. Per visualitzar correctament els fluxos entre territoris cal assumir un pressupost equilibrat del sector públic central. Així, la suma de tots els saldos és zero i les diferències negatives reflecteixen aportacions a la cohesió territorial, mentre que les positives indiquen percepció neta de recursos.

El quadre 6.1 compara la sèrie del saldo neutralitzat de Catalunya amb el saldo sense aplicar-li l'ajust.

Quadre 6.1

Balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central. Flux monetari

	Neutralitzat el cicle econòmic		Sense neutralitzar	
	Milions d'euros	% PIB Catalunya[1]	Milions d'euros	% PIB Catalunya[1]
1986	-2.465	-6,7	-2.724	-7,4
1987	-2.868	-6,9	-3.269	-7,9
1988	-3.466	-7,4	-3.357	-7,2
1989	-4.056	-7,6	-4.641	-8,7
1990	-4.867	-8,2	-5.129	-8,6
1991	-5.174	-7,9	-5.615	-8,6
1992	-5.988	-8,5	-5.028	-7,1
1993	-7.263	-10,0	-3.046	-4,2
1994	-6.732	-8,7	-4.485	-5,8
1995	-6.416	-7,6	-4.575	-5,4
1996	-7.088	-7,8	-5.500	-6,1
1997	-7.018	-7,3	-7.619	-7,9
1998	-6.813	-6,7	-7.725	-7,6
1999	-8.124	-7,4	-9.524	-8,7
2000	-8.532	-7,2	-10.972	-9,2
2001	-8.565	-6,7	-11.307	-8,8
2002	-13.696	-10,0	-12.674	-9,2
2003	-13.036	-8,9	-12.472	-8,5
2004	-13.595	-8,6	-13.448	-8,5
2005	-14.186	-8,3	-16.735	-9,8
2006	-14.493	-7,9	-18.979	-10,3
2007	-15.913	-8,1	-21.162	-10,7
2008	-17.200	-8,5	-11.576	-5,7
2009	-16.409	-8,4	-791	-0,4
Mitjana		-8,0		-7,6
Desviació estàndard		0,9		2,2

[1] PIB 1995-2001 base 2000 INE, PIB 1986-1994 base 1986 enllaçat

S'observa com, en absència de la neutralització del cicle econòmic, el saldo té una major variabilitat (la seva desviació estàndard és 2,4 vegades més gran) i el rang de valors que pren és més ampli.

No obstant això, atès que, a mitjà termini, el sector públic ha de tenir un pressupost equilibrat, la mitjana del període per a les dues sèries és similar i, estadísticament, igual: amb la balança fiscal no neutralitzada és del 7,6 % del PIB, mentre que amb la balança fiscal neutralitzada, és del 8 % del PIB. Per tant, es pot deduir que el saldo pressupostari estatal introdueix variabilitat en la sèrie temporal de la balança fiscal no neutralitzada, però no sembla tenir cap efecte significatiu sobre el nivell mitjà d'aquesta balança al llarg del cicle.

Tenint en compte aquesta evidència, es pot concloure que la mitjana al llarg del cicle de la balança fiscal, tant la no neutralitzada com la neutralitzada, és una mesura raonable del nivell estructural del desequilibri dels fluxos d'ingressos i despeses entre l'Administració central i Catalunya. Atesa també la menor variabilitat de la sèrie neutralitzada, es pot concloure que, per a un any puntual, el nivell estructural de la balança fiscal es pot aproximar millor mitjançant la mesura neutralitzada que no pas mitjançant la mesura no neutralitzada.

El gràfic 6.1 mostra la relació que existeix entre l'evolució de l'economia estatal i el saldo fiscal no neutralitzat de Catalunya.

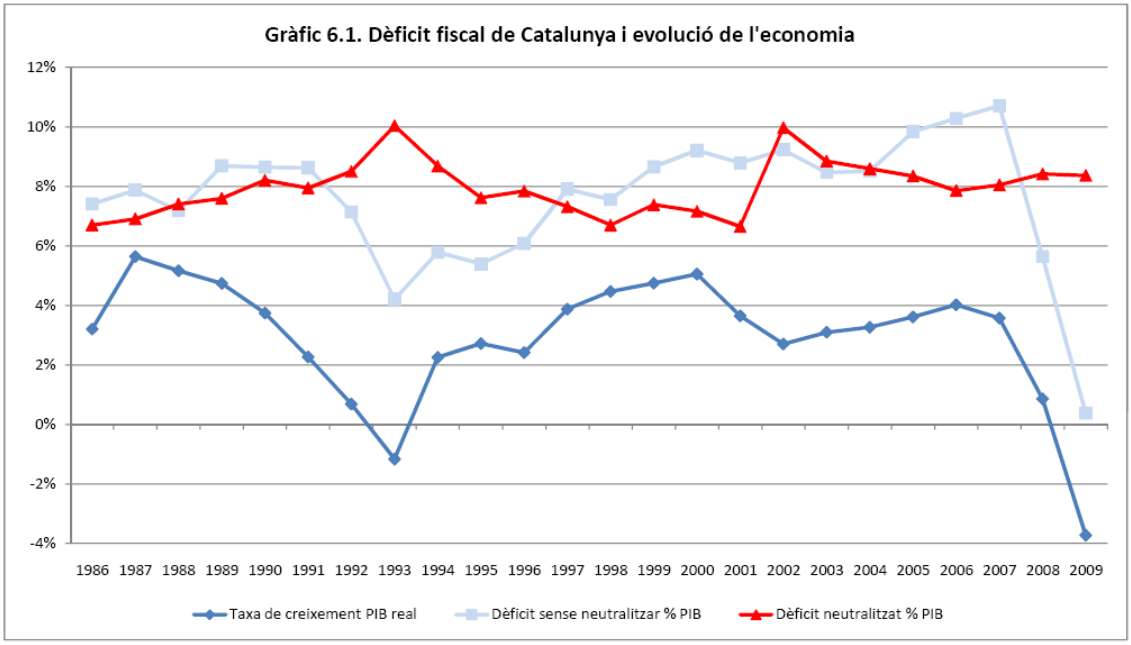

La balança fiscal de Catalunya no neutralitzada segueix una evolució marcada pel cicle econòmic i les decisions de política pressupostària. La mesura de la balança neutralitzada, encara que també mostra una certa variabilitat temporal, és més estable al llarg del cicle.

En situació de dèficit públic la balança fiscal neutralitzada mostra un major dèficit en relació amb el càlcul sense neutralitzar, mentre que en una situació de superàvit, el resultat de la balança fiscal neutralitzada millora respecte al resultat inicial. Aquest efecte és el mateix per a totes les comunitats autònomes.

En conseqüència, en els darrers anys, a causa de la crisi econòmica que s'ha traduït en un alt dèficit del sector públic central, el dèficit fiscal de Catalunya sense neutralitzar s'ha reduït significativament. Aquest saldo fiscal sense neutralitzar donaria una imatge errònia dels fluxos de cohesió territorial. Per exemple, contrasta amb el fet que la diferència entre el percentatge d'ingressos que aporta Catalunya i la despesa que rep es manté.

Bibliografia

Bosch, N., Espasa, M., Solé, A. (coord) (2010), *The Political Economy of Inter-Regional Fiscal Flows: Measurement, Determinants and Effects on Country Stability*, Edward Elgar.

Castells, A., Barberán, R., Bosch, N., Espasa, M., Rodrigo, F. i Ruíz-Huerta, J. (2000), *Las balanzas fiscales de las comunidades autónomas (1991-1996). Análisis de los flujos fiscales de las comunidades autónomas con la Administración central*, Ariel Economía-Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autonòmics i Locals, Barcelona.

Colldeforns, M. (1991), *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat 1986-1988*, Institut d'Estudis Autonòmics, Barcelona.

Comisión de expertos sobre metodología para la elaboración de las balanzas fiscales de las regiones españolas (2006), *Informe sobre metodología de cálculo de las balanzas fiscales*, Instituto de Estudios Fiscales y Ministerio de Economía y Hacienda.

Grup de treball per a l'actualització de la balança fiscal de Catalunya (2005), *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central*, estudi promogut per la part catalana de la Comissió Mixta de Valoracions Administració de l'Estat-Generalitat de Catalunya.

Grup de treball per a l'actualització de la balança fiscal de Catalunya (2008), *Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 2002-2005.* "*Monografies". Número 10*, Departament Economia i Finances.

Instituto de Estudios Fiscales (2008), *Las balanzas fiscales de las comunidades autónomas españolas con las Administraciones públicas centrales 2005*, Instituto de Estudios Fiscales y Ministerio de Economía y Hacienda.

López, G. i Martínez, E. (2000), *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 1995-98*, Institut d'Estudis Autonòmics, Barcelona.

Martínez, E. (1997), "La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat 1989-1994", Parellada, M. (coord): *La balança de pagaments de Catalunya*, DG de Programació Econòmica i Institut d'Estudis Autonòmics, Barcelona.